

2019

Årsrapport 2019

RKBU Midt-Norge (Regionalt kunnskapssenter for barn og unge – psykisk helse og barnevern)

Innhold

1. Leder	4
2. Organisering og ansatte	5
2.1 RKBU Midt-Norges lederteam	6
2.2 Ansatte pr 31/12-2019	7
3. Overordnet om løsning av samfunnsoppdraget	8
3.1 Formidling og kommunikasjon	10
3.1.1 Redaksjonelle medier	11
3.1.2 Sosiale medier	11
3.1.3 Bruk av video	13
3.1.4 Blogg	15
3.1.5 Nettsider	15
3.1.6 Formidlingsarrangement	16
3.1.7 Intern kommunikasjon	16
3.2 Tjenestestøtte	17
3.2.1 Kvalitet i tjenestene	17
3.2.2 Tjenesteutvikling	18
3.2.6 Bistand til policyutvikling og implementering	21
3.3 Undervisning og kurs	21
3.4 Forskning	24
4. Samarbeid med andre	25
4.1 Regionalt (Andre kompetansesentre)	25
4.2 Regionalt (Fylkesmannen)	25
4.3 Regionalt (Brukere)	25
4.4 Regionalt (Andre)	26
4.5 RHAB/RFM	26
4.5.1 RHAB	26
4.5.2 RFM	27
4.6 Nasjonalt (RBUP/RKBU)	27
4.7 Nasjonalt (Andre)	27
5. Særskilte oppgaver	28
5.1 Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse	28
5.2 Forebygging av selvskading og selvmord	28
5.3 Program for folkehelsearbeid i kommunene	28
5.4 Kunnskapsutvikling om betydningen av sosial ulikhet	29
5.5 Pakkeforløp helse og rus	29
5.6 Tiltak for barn og unge som er utsatt for mobbing – "Ungdom og Psykisk Helse"	29

5.7	Kompetanse til å møte minoritetsbarn, enslige asylsøkere og deres familier.....	30
5.8	Bedre psykiske helsetjenester til barn i barnevernet.....	30
5.9	Lokale læringsnettverk for barneverntjenesten.....	30
5.9.1	Møre og Romsdal.....	30
5.9.2	Trøndelag.....	31
5.10	Prioritering av barneverntjenester.....	31
6.	Sentrale satsninger.....	32
6.1	Psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.....	32
6.2	0-24 år samarbeidet.....	32
6.3	Formidling og analyse av Ungdata og Ungdata junior i samarbeid med KoRus.....	32
6.4	Tidlig Inn og BTI.....	33
6.5	Læringsnettverk KS.....	33
6.6	Sped- og småbarnsarbeidet.....	33
6.7	DUÅ.....	34
6.8	Bufdir: Kompetansesatsing for kommunalt barnevern.....	34
6.8.1	Veiledningsteam.....	35
6.8.2	Læringsnettverk.....	35
6.8.3	Tjenestetøtteprogrammet.....	35
6.8.4	Videreutdanning i barnevernledelse.....	36
6.8.5	Videreutdanning i barnevernfaglig veiledning.....	36
7.	Nasjonale funksjoner/oppaver.....	37
7.1	Ungsinn.no.....	37
7.2	PsykTestBarn.no.....	37
8.	Nasjonale koordineringsoppaver.....	38
8.1	DUÅ.....	38
8.2	Sped- og småbarn.....	38
8.3	Kommuneprogrammet kommunalt barnevern.....	38
9.	Vedlegg.....	39
9.1	Cristin.....	39
9.1.1	Vitenskapelige artikler.....	39
9.1.2	Bøker og bokkapitler.....	45
9.1.3	Rapporter og doktoravhandlinger.....	46
9.1.5	Faglige foredrag/presentasjoner.....	48
9.2	Ph.d.-prosjekter.....	56
9.3	Postdoc prosjekter.....	57
9.3.1	eCBT.....	57
9.3.2	Hvilke faktorer reduserer angst og depresjon fra ungdom til tidlig voksenalder?.....	57

1. Leder

Et stort generasjonsskifte er på gang ved RKBU Midt-Norge. Om 5-6 år vil alle som bidro til oppstarten av tidligere RBUP og BUS, og som har vært viktige seniorer i etableringen av RKBU Midt-Norge, ha gått av med pensjon. Heldigvis har vi fått inn mange nye medarbeidere med en god kombinasjon av klinisk erfaring og vitenskapelig kompetanse som viderefører arven. Ikke minst er det gledelig at vi pr 31/12-2019 har 17 ph.d.-kandidater ved senteret. Flere av disse vil disputere i løpet av de neste 1-2 årene.

Det er kompetanse som er vår kapital, kompetanse innen fagene psykisk helse og barnevern kombinert med høy vitenskapelig kompetanse. Fagfeltene i både første- og andrelinja har høy faglig/klinisk kompetanse, brukerne og deres organisasjoner har høy brukerkompetanse, mens vi skal kombinere disse to med den vitenskapelige kompetansen. Hele kunnskapstriangelet må tas i bruk, det er vår styrke. Mange av våre tjenestestøtteprosjekter kombinerer forskning, undervisning og tjenestestøtte, og mye av vår forskning er klinisk rettet. Eksempler er tjenestestøtteprosjektene «Barn i Midt-Norge» og «Liten og ny» og forskningsprosjektene «ECHO», «Ung og ADHD» og «eCBT». Et område ble viet mye oppmerksomhet i 2019 var folkehelse. Særlig har Trøndelag fylkeskommune og kommunene tatt tak i utfordringene og utviklet det som i dag kalles «Trøndelagsmodellen». Møre og Romsdal har vært noe mer avventende, men også de er nå godt i gang med arbeidet. Det er flott å se at mange kommuner tar barn og unges psykiske helse og rusproblemer på alvor og gjør alt de kan for å bedre situasjonen. I tidligere folkehelsearbeid har fysisk helse vært det førende området, gjerne gjennom en kombinasjon av fysisk aktivitet og kosthold. Nå har en også sett nødvendigheten av å fokusere på den psykiske helsen og rusutfordringene.

Regjeringen og Bufdir sin satsning på kompetanseheving i kommunalt barnevern er formidabel. Vi er involvert i dette gjennom mange ulike delprosjekter, fra utdanningstilbud for ledere i barnevernet til direkte støtte i den enkelte tjeneste. Senteret gir et omfattende utdanningstilbud om psykisk helseproblematikk til ansatte i barnevernet, vi gir spesifikk lederutdanning til ledere i barnevernet, vi bidrar i direkte kompetanseheving i et tjenestestøtteprogram, vi organiserer en veiledningstjeneste til kommunene, vi bidrar i læringsnettverk i samarbeid med fylkesmennene og vi deltar i viktige forskningsprosjekter knyttet til tjenestene.

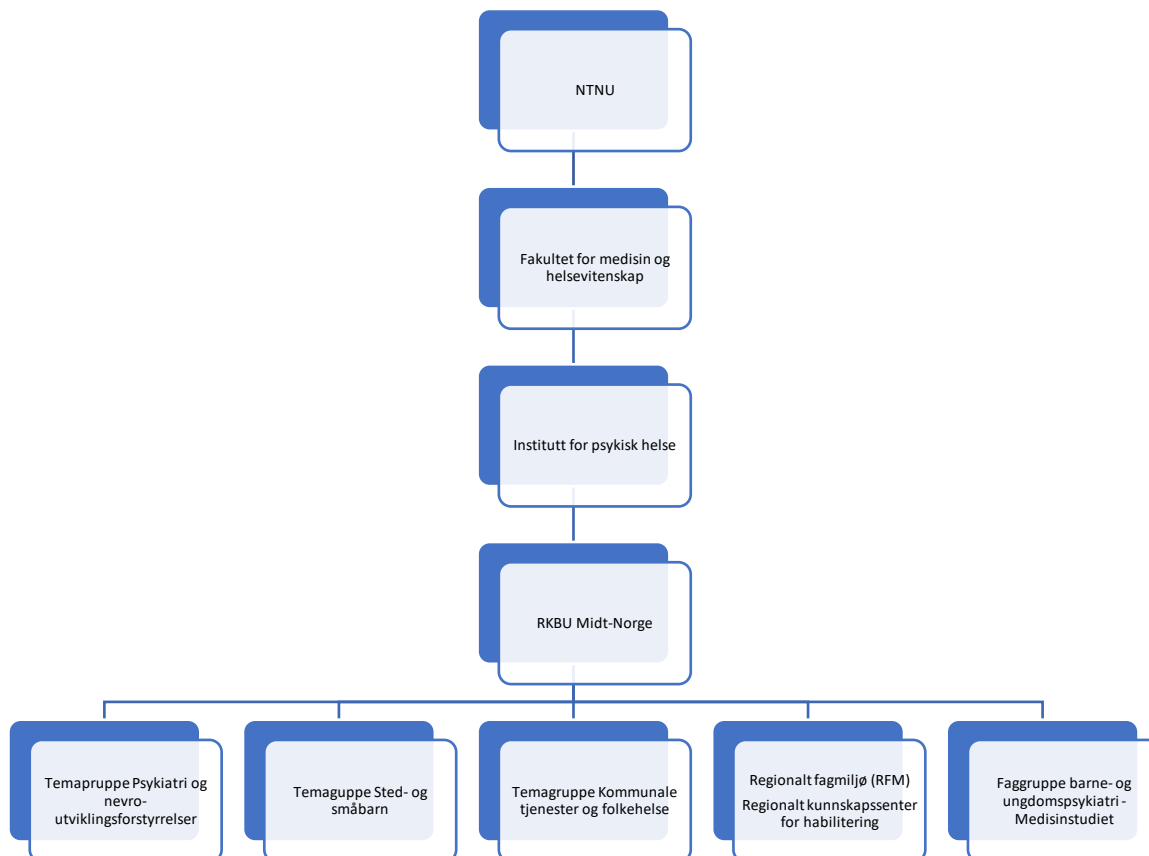
I 2019 fikk vi midler til å følge opp vår studie om «Psykisk helse hos barn og unge i barneverninstitusjoner». Dette blir en oppfølgingsstudie etter ni år der de samme ungdommene blir spurt om å være med en andre gang. Slik kan vi få mer kunnskap om hvordan de har det og hvilke faktorer som bidrar positivt eller negativt til deres livssituasjon i dag.

Odd Sverre Westbye
Senterleder

2. Organisering og ansatte

RKBU Midt-Norge er organisert som et senter/en fagenhet i Institutt for psykisk helse ved Fakultetet for medisin og helsevitenskap ved NTNU. RKBU Midt-Norge er inndelt i 3 temagrupper med hver sin temagruppeleder. I tillegg til disse tre temagruppene er «Regionalt fagmiljø for autisme, ADHD, narkolepsi og Tourette» og «Regionalt kunnskapscenter for habilitering» en del av RKBU Midt-Norge. Vi har også tilknyttet vårt senter de ressursene som fakultetet har avsatt til faget barne- og ungdomspsykiatri i grunnutdanningen til medisinstudiet ved NTNU, i alt om lag to årsverk. Senteret ledes av en senterleder og støttes av en undervisningsleder og en forskningsleder samt en administrativ støtte.

Figur 1.

Organisasjonskart for RKBU Midt-Norge.

2.1 RKBU Midt-Norges lederteam

Odd Sverre Westbye,
senterleder

Bjørg Neset,
RHAB/RFM

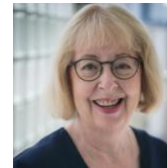
Liv Anne Mikkelsen,
undervisningsleder

Frode Fossvold-Jørum,
kommunikasjon

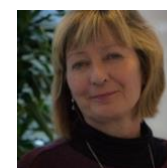
Hanne Klæboe Greger,
medisinstudiet

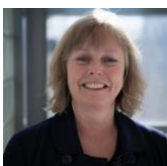
Torunn Stene Nøvik,
temagruppeleder

Norbert Skokauskas,
forskningsleder

Tove Opdal,
adm. lederstøtte

Magnhild Singstad Høivik,
temagruppeleder

2.2 Ansatte pr 31/12-2019

Ledelse og administrasjon

Antonsen	Marie	Seniorkonsulent
Fossvold-Jørum	Frode	Seniorkonsulent
Jensen	Christa	Lærling - kontorlag
Jenssen	Torunn	Førstekonsulent
Meli	Kari	Seniorkonsulent
Mikkelborg	Liv Anne	Undervisningsleder
Myrland	Nora Lilly	Seniorkonsulent
Opdal	Tove	Seniorkonsulent
Rø	Maria Årolilja	Førstekonsulent
Skjønberg	Christian	Lærling - kontorlag
Sørevik	Tina	Førstekonsulent
Tolnes	Grethe	Rådgiver
Westbye	Odd Sverre	Senterleder

Vitenskapelige faste stillinger

Bania	Elisabeth	Førsteamanuensis
Brenne	Anne Synnøve	Universitetslektor
Drugli	May Britt	Professor
Fjellvikås	Grethe	Universitetslektor
Gammelsæter	Siri	Universitetslektor
Greger	Hanne K.	Førsteamanuensis
Grip	Maja S.	Universitetslektor
Høivik	Magnhild	Førsteamanuensis
Ingul	Jo Magne	Førsteamanuensis
Jozefiak	Thomas	Professor
Kayed	Nanna S.	Førsteamanuensis
Kårstad	Silja B.	Førsteamanuensis
Kaasbøll	Jannike	Førsteamanuensis
Leikanger	Einar	Førsteamanuensis II
Lund	Line K.	Førsteamanuensis
Lundgren	Morten	Universitetslektor II
Lydersen	Stian	Professor
Melheim	Synnøve	Forsker
Moe	Torill	Universitetslektor
Neset	Bjørge	Universitetslektor
Ness	Sigrud	Universitetslektor
Nøvik	Torunn	Førsteamanuensis
Ramsøy-Halle	Hege	Forsker
Ranøyen	Ingunn	Postdoktor/ førsteamanuensis
Rimehaug	Tormod	Førsteamanuensis
Sandnes	Kjersti	Universitetslektor/ Ph.d.-kandidat
Schei	Jorun	Førsteamanuensis
Skokauskas	Norbert	Professor
Stensen	Kenneth	Forsker/

Sund	Anne Mari	Ph.d.-kandidat
Sæther	Rannei	Professor
Tjelflaaat	Torill	Førsteamanuensis Seniorrådgiver

Ansatte i midlertidige stillinger

Andersen	Ann Christin	Stipendiat
Arntzen	Jostein	Universitetslektor II
Babiano-Espinosa	Lucia	Stipendiat
Bakken	Victoria	Vitenskapelig assistent
Berg-Nielsen	Turid S.	Professor II
Bösch	Kathrin	Stipendiat
Gravråkmo	Sissel	Stipendiat
Gårdvik	Kari S.	Stipendiat
Haugan	Anne-Lise Juul	Stipendiat
Haugen	Kaja	Universitetslektor II
Holden	Karianne F.	Universitetslektor II
Høyland	Anne Lise	Førsteamanuensis II
Kvalstad	Gjertrud	Universitetslektor II
Langøy	Emmy E.	Førsteamanuensis II
Myrvang	Kirsti	Høgskolelærer
Nestvold	Bente	Høgskolelærer
Nordstrøm	Irmild Westby	Stipendiat
Paulsen	Veronika	Førsteamanuensis II
Pedersen	Marit L.	Stipendiat
Seim	Astrid	Universitetslektor/ Ph.d.-kand.
Singstad	Marianne T.	Stipendiat
Skrove	Marit S.	Førsteamanuensis II
Stallvik	Marianne	Førsteamanuensis II
Strandheim	Arve	Førsteamanuensis II
Støkkkan	Eirin	Vitenskapelig assistent
Størvold	Gunfrid V.	Førsteamanuensis II
Tennfjord	Oddfrid S.	Førsteamanuensis II
Thomsen	Per Hove	Professor II Danmark
Tveit	Håvard H.	Stipendiat
Wallander	Jan	Professor II USA
Weidle	Bernhard	Førsteamanuensis II
Ytreland	Kristin	Vitenskapelig assistent

Ph.d.-kandidater knyttet til RKBU gjennom hovedveileder

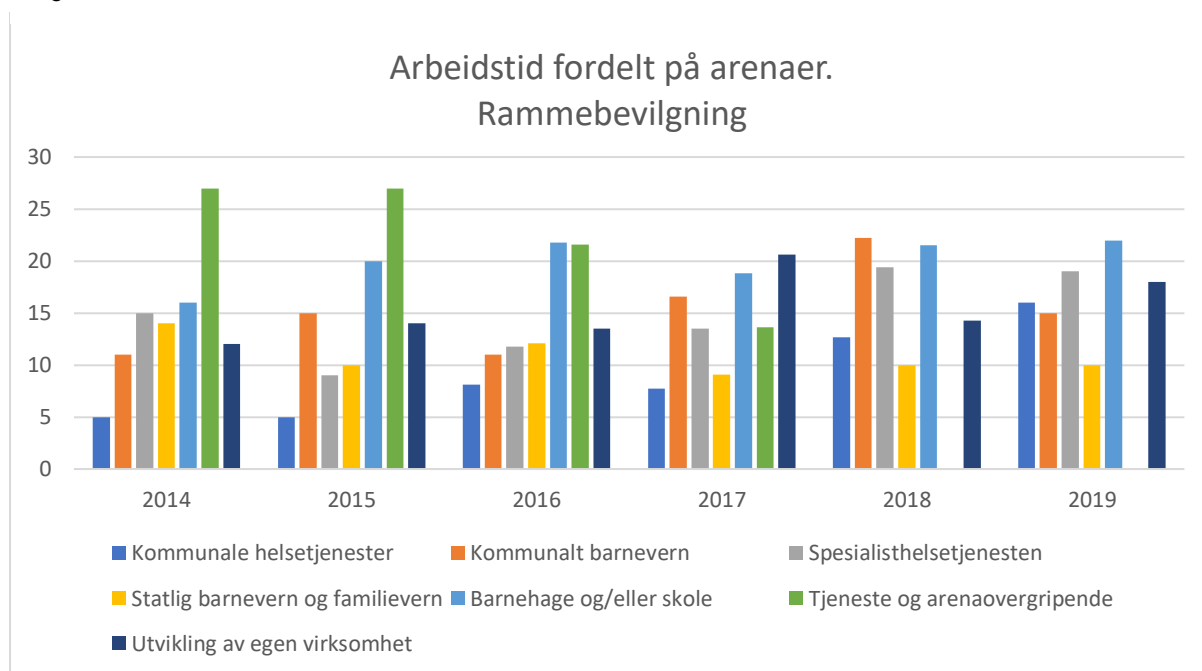
Aanondsen	Chris M.	St Olavs hospital HF
Leipoldt	Jonathan	Universitetet i Groningen, Nederland
Reindal	Lise	Helse Møre og Romsdal HF
Ivarsson	Tord	Gjesteforsker Sverige

Gjesteforskere

3. Overordnet om løsning av samfunnsoppdraget

Til hvem og på hva bruker RKBU Midt-Norge sine ressurser for å løse vårt samfunnsoppdrag. I tilskuddsbrevets kapittel 1.2 om «Særskilte formål og fag- og arbeidsområder for RKBU/RBUP» nevnes følgende tjenesteområder som sentrale for vår virksomhet; kommunale helse- og omsorgstjenester, spesialisthelsetjenesten, kommunalt barnevern, statlig barnevern og familievern og barnehager og skoler.

Figur 2.

Tallene baserer seg på data fra om lag 40 personer og om lag 25 årsverk.

Barns arenaer kan grovt deles inn i tre områder:

1. Familien/hjemmet
2. Barnehage/skole
3. Nærmiljø/venner

RKBU/RBUP bør i sin forskning, tjenestestøtte, undervisning og formidling forholde seg til alle disse tre områdene. Vi har tradisjonelt jobbet mye med to av områdene – familien/hjemmet og barnehager/skole. Vi har i mindre grad fokusert på området nærmiljø/venner. Som vi ser i figur 2 brukte vi mest ressurser i 2019 på arbeid i skoler og barnehager. Det er her barna oppholder seg store deler av dagen, og er med det en viktig målgruppe for vårt arbeid. I perioden 2014-2017 anvendte vi også kategorien «Tjeneste- og arenaovergripende». Denne kategorien beskrev vår innsats mot flere tjenester på samme tid og i samme prosjekt. Denne kategorien ble faset ut i 2017

etter avtale mellom direktoratene og kompetansesentrene. Det er derfor noe vanskelig å sammenligne tallene mellom de fire første årene og de to siste årene. I 2019 ser det ut til at vi har styrket noe vår innsats mot de kommunale helsetjenestene, og at innsatsen er ganske lik mellom kommunale helsetjenester, kommunale barneverntjenester og spesialisthelsetjenestene. Noe mindre arbeid er knyttet til det statlige barnevernet.

I tilskuddsbrevets kapittel 1.1 om samfunnsoppdraget står RKBU/RBUP sine oppgaver beskrevet.

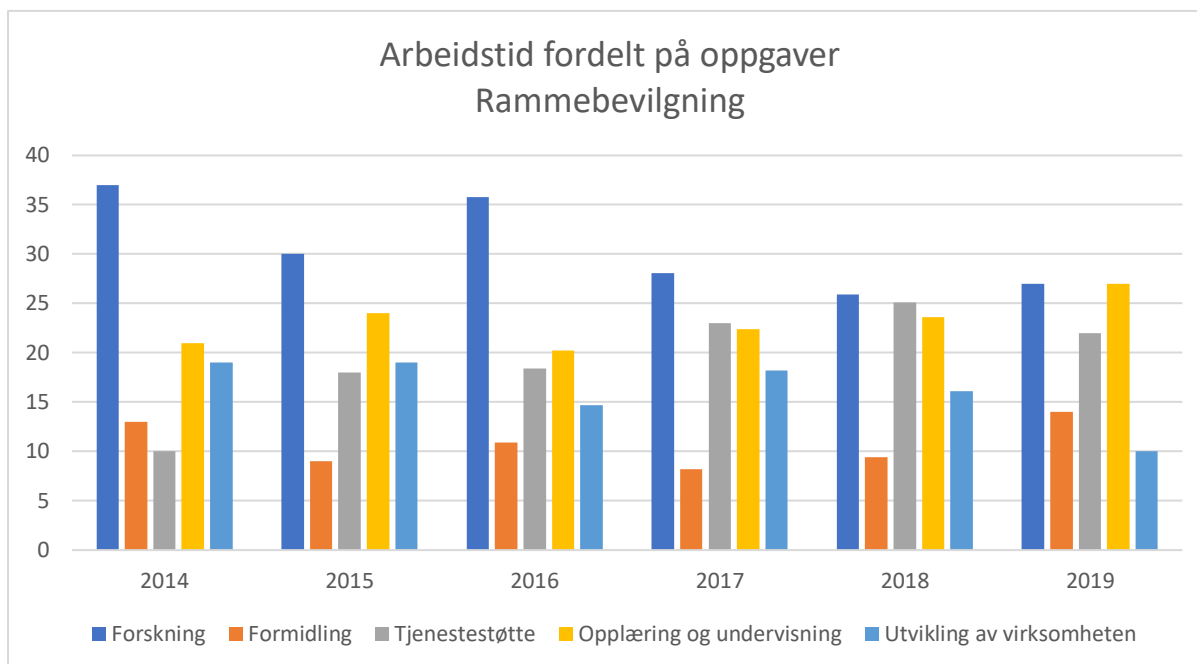
De er angitt i 7 kulepunkter:

- Bygge opp og formidle kompetanse
- Sørge for veiledning, kunnskaps- og kompetansespredning
- Bidra i relevant undervisning
- Bidra med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet samt tjenesteutvikling
- Bidra til implementering av retningslinjer og kunnskapsbasert praksis
- Drive eller delta i forskning på eget område
- Delta i praksisnær og praksisrelevant forskning og i relevante forskningsnettverk

For å løse dette samfunnsoppdraget skal senteret bidra på følgende måter: Med kvalitet i tjenestene, til tjenesteutvikling, med kompetanseutvikling i tjenestene, med å oppsummere og drive forskning, med kommunikasjon og kunnskapsformidling og med bistand til policyutvikling og implementering. I kartleggingen under har vi valgt å samle inn data i de fire hovedoppgavene slik de ble beskrevet tidligere, for å kunne sammenligne tallene over tid.

Vi har derfor i RKBU Midt-Norge valgt å beholde de fem kategoriene forskning, tjenestestøtte, undervisning og formidling i tillegg til utvikling av egen organisasjon.

Figur 3.

Tallene baserer seg på data fra om lag 40 personer og om lag 25 årsverk.

Som vi ser av figur 3 har fordelingen av våre ressurser fordelt på disse fem kategoriene ligget ganske stabilt de siste tre årene. Vi bruker i overkant av 50% av ressursene til forskning og undervisning, i overkant av 20% til tjenestestøtte og i overkant av 10% til formidling. Resten av tiden brukes til utvikling av egen virksomhet. Ser vi på utviklingen gjennom de seks årene vi har registrert vår aktivitet, ser vi en tendens til noe mindre tid avsatt til forskning og noe mer tid avsatt til tjenestestøtte. Andelen av ressursene som anvendes til formidling og undervisning ligger på omtrent på samme nivå gjennom alle årene. Dette har vært en bevisst utvikling etter ønske fra oppdragsgiver.

3.1 Formidling og kommunikasjon

2019 følger opp det foregående året på en tilfredsstillende måte i kommunikasjonsteamets (Kommteam) øyne. 2019 ble også året da vi fikk samlet trådene og Kommteam kunne komme med et forslag til kommunikasjonsstrategi for senteret. Teamet består av to personer med mange og varierende oppgaver, og til tider et høyt arbeidspress. Vi identifiserte et stort behov for en mer strategisk og systematisk tilnærming til kommunikasjonsarbeidet og ikke minst en felles forståelse om hva kommunikasjon ved RKBU Midt-Norge skal bestå i. En viktig avklaring har handlet om hva slags ansvar hver enkelt ansatt har mht. kommunikasjon og formidling, og hvordan samspillet med Kommteam skal fungere i en hektisk hverdag. Strategien er nå ferdigstilt og vi er i gang med å implementere den.

3.1.1 Redaksjonelle medier

Ansatte ved RKBU Midt-Norge figurerte mer i media i 2019 enn i det rolige 2018. Likevel, med 89 medieoppslag registrert i Retriever ligger senteret godt under snittet på 107 fra 2013 og fremover. Herunder bør det nevnes at både 2015 og 2017 var uvanlig aktive år. I de fleste oppslagene fungerte våre ansatte som hovedkilde til mediasaken, på andre plass ligger kommentarer fra RKBU.

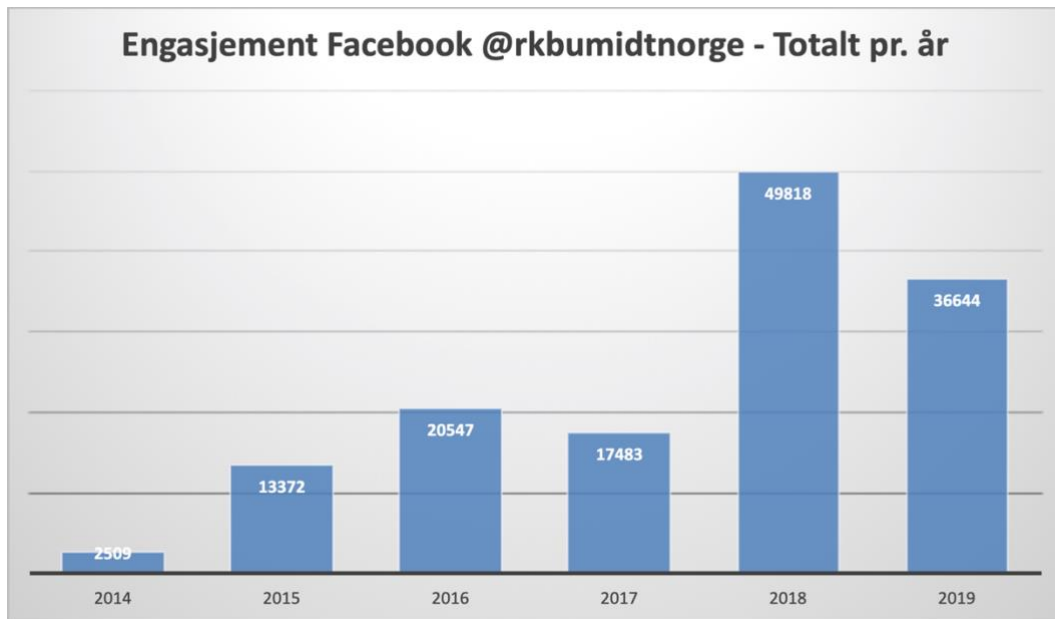
3.1.2 Sosiale medier

I stor grad er det sosiale medier som er senterets måte å nå ut til det brede publikum og spesielt interesserte på. Siden 2014 har vi fokusert på sosiale medier, og spesielt på Facebook. Dette har vært svært vellykket, på Facebook har vi har gått fra rundt 250 følgere i 2014 til rundt 4500 ved starten av 2020. Publikumet vi har bygget opp er spesielt interessert i akkurat våre fagfelt, noe som åpner for mer dialog og engasjement. Det betyr at vi har en solid plattform for å kommunisere direkte til våre målgrupper og vår nisje, i motsetning til større sider med et bredere nedslagsfelt. Vi har i tillegg nok ressurser til å publisere jevnlig, og det meste av dette er egenprodusert innhold. Dette har medført at RKBU er en av svært få enheter ved NTNU som har fått beholde sin facebookside etter at universitetet i 2017 la om sin strategi på sosiale medier for å fokusere på større og færre temasider, da fortrinnsvis på fakultetsnivå.

Vi publiserte 217 innlegg på Facebook i 2019, en liten nedgang i antall fra året før. For oss er imidlertid kvalitet viktigere enn kvantitet, og vi mener at kvaliteten på våre innlegg stadig blir bedre. Nedgangen skyldes i noen grad mangel på godt stoff å dele, dette har igjen hatt sammenheng med mangelfull intern kommunikasjon mellom Kommteam og andre ansatte. Vi er som nevnt i ferd med å snu dette, og vi ser allerede ringvirkninger av strategien vi har produsert. Det er viktig å påpeke at vi også har som praksis å dele relevant innhold fra andre aktører på vårt fagfelt, ikke bare egenproduserte saker. Dette tror vi at har ført til at vi stadig får flere og mer engasjerte følgere.

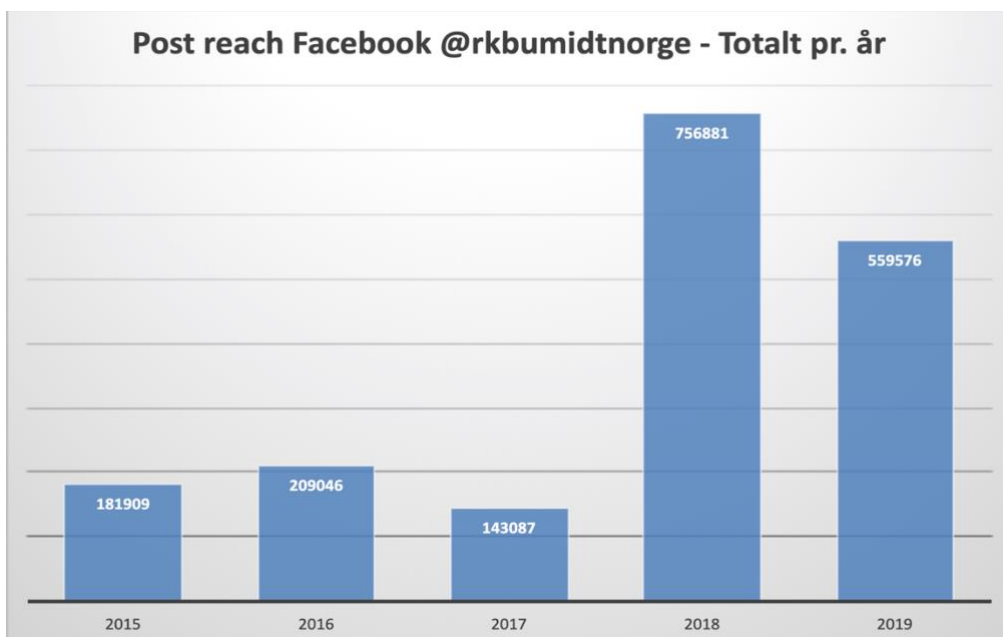
I 2019 hadde vi et engasjement (summen av reaksjoner, kommentarer, delinger og klikk) på nesten 37 000. Det betyr at hver eneste følger har reagert på våre innlegg 8 ganger. Dette er riktignok en nedgang fra året før (nesten 50 000), men nedgangen skyldes at vi i august 2018 publiserte et par videoer om ettårigen i familien som sprengte alle rekorder, både på rekkevidde, engasjement og videovisninger. 2019 ligger langt over de foregående årene hva engasjement gjelder og vi er veldig fornøyde med at våre følgere er så opptatte av våre saker (se figur 4).

Figur 4.

Hvis vi ser på rekkevidden på våre innlegg (altså hvor mange personer vi nådde), så går også den noe ned i forhold til året før. Likevel ligger vi langt foran de tre foregående årene og vi kloknet inn på 560 000, se figur 5. 2019 sine høye tall er altså basert på et bredere grunnlag enn i 2018.

Figur 5.

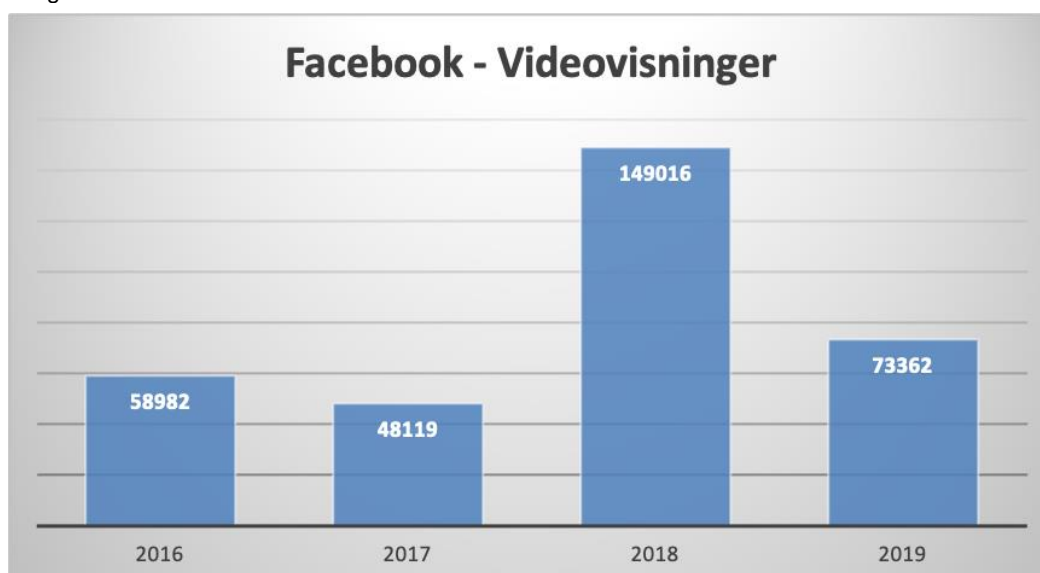
Vi gjorde en liten uformell undersøkelse på Facebook i begynnelsen av februar 2020 for å kartlegge hvilke yrkesgrupper som følger oss og hvor disse bor og jobber - og dermed også hvem det er vi ikke har klart å fange opp. Vi laget en trivelig liten video der vi ba om svar fra våre følgere og opplevde stort engasjement i kommentarfeltet. Resultat var 283 svar, noe som var langt over forhåpningene. Kort fortalt viser resultatene at vi ikke når mange nok i Møre og Romsdal og lengst ute i distriktene i Trøndelag. Vi vil fokusere mer på disse regionene framover. Ellers viser undersøkelsen at de fleste av følgerne våre jobber innen barnevern (17%), barnehage (15%), spesialisthelsetjenesten (11%) og skole (9%).

Vi er også tilstede i kanalene Instagram (med mer fokus på det som skjer bak kulissene), Twitter og LinkedIn, i tillegg til YouTube (vi skal komme tilbake til YouTube). Det er uten sammenligning på Facebook vi treffer flest og best.

3.1.3 Bruk av video

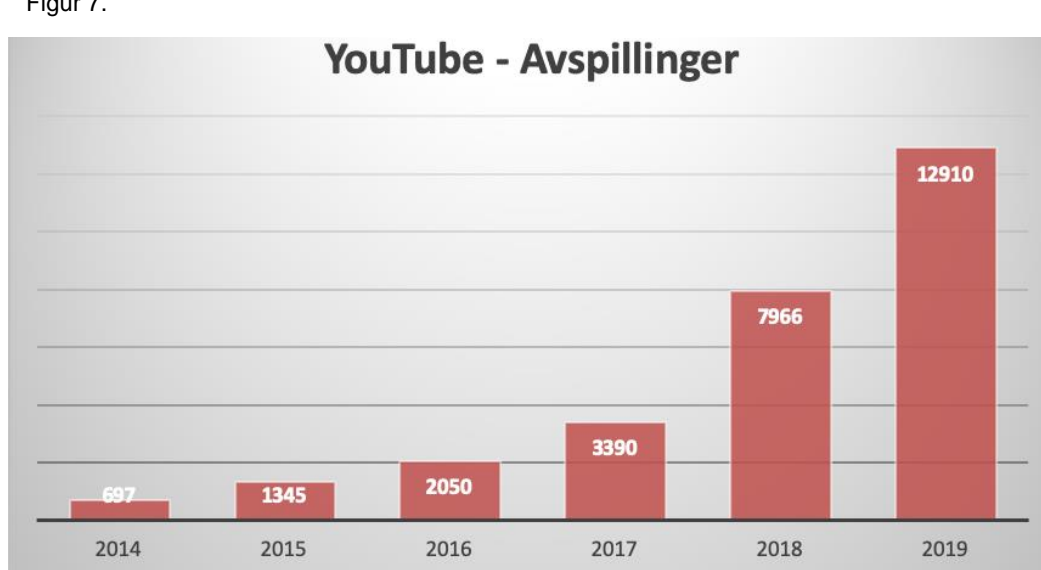
2018 ble som nevnt et svært godt år når det gjeldt seertall på videoer fra oss. Våre videoer om henholdsvis ettåringer i barnehagen og råd til foreldre og barnehageansatte knuste alle rekorder og forventninger. At vi skulle komme nå opp på samme nivå i 2019 var ikke realistisk. Det gjorde vi heller ikke, men vi kloknet likevel inn over 73 000 visninger på Facebook (mot 149 000 året før), et godt hopp opp fra årene 2016 og 2017.

Figur 6.

På YouTube ser vi en klar utvikling hvert eneste år. I 2019 nådde vi 13 000 avspillinger med bare 61 abonnenter, mot 8000 året før og langt mindre årene før det igjen. Se figur 7.

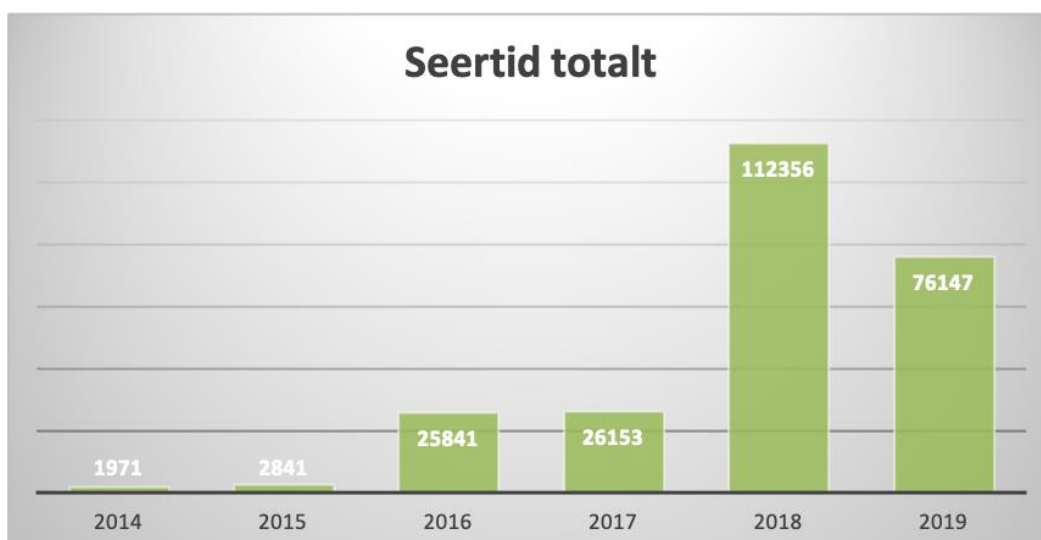
Figur 7.

Det er likevel vanskelig å sammenligne visninger/avspillinger mellom disse to kanalene, ettersom Facebook regner en video som «vist og sett» om den har gått i tre sekunder mens noen har bladd forsiktig forbi, mens YouTube krever at noen har klikket på «play» for å regne den som avspilt.

I og med dette blir *antall minutter sett* et viktigere datapunkt. Her viser tallene at publikum på Facebook så våre videoer i til sammen 41 000 minutter i 2019 (mot nesten 87 000 i 2018). En klar nedgang fra året før, men en god dobling fra årene 2016 og 2017. Det er likevel på YouTube at den største oppgangen skjer, der har videoene våre blitt vist i nesten 35 000 minutter/581 timer (mot

Figur 8.

26 000 i 2018 og 10 000 i 2017). Dette er vi svært godt fornøyde med, siden vi bare hadde 61 abonnenter på YouTube ved utgangen av 2019.

Dette forteller oss at videoene våre har lang levetid på YouTube og at kunnskapen finner sitt publikum, også en god stund etter publisering. Konklusjonen vår er at Facebook er en god kanal for å aktualisere saker via video, mens YouTube fungerer godt som et kunnskapsarkiv med sine gode søker- og anbefalingsfunksjoner. Video vil fortsatt være et av våre satsningsområder innen kommunikasjon.

3.1.4 Blogg

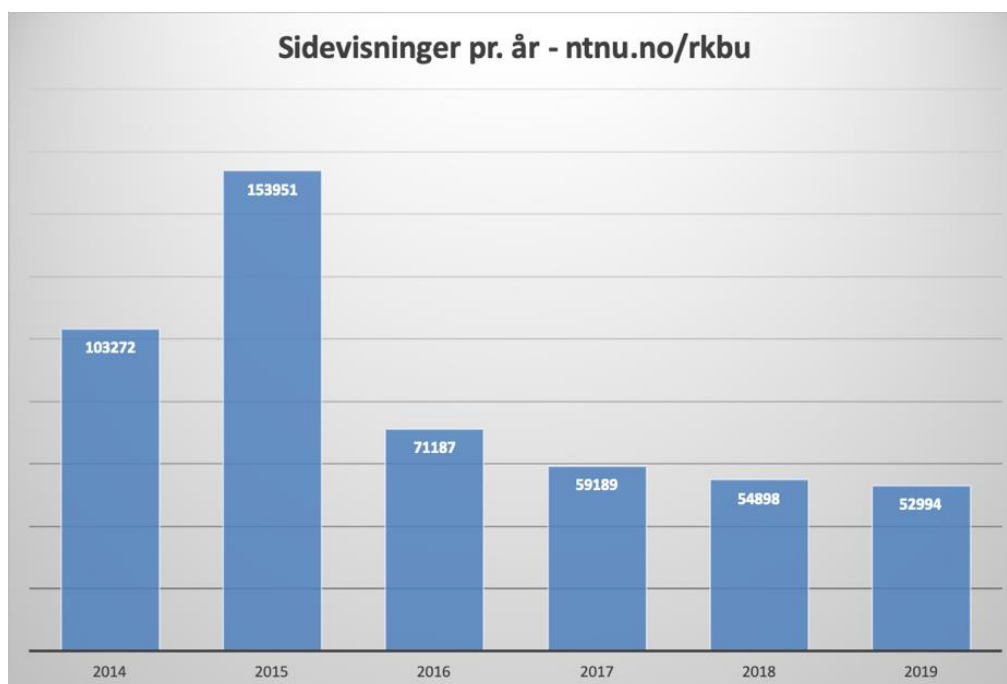
Ansatte ved RKBU Midt-Norge publiserte 16 blogginnlegg i løpet av 2019 på Tilbeste.no, vår fagblogg og fellesside med de andre RKBU/ RBUP-sentrene. Dette er fire ganger så mange som de to foregående årene og skyldes vårt fokus på blogging. I tillegg dobbeltpubliserer vi de fleste av blogginnleggene på bloggen til Fakultet for medisin og helsevitenskap (NTNU Medisin og helse) for å nå bredest mulig ut. Vi har et mål om ett blogginnlegg i måneden i 2020 og våre tre temagrupper har blitt utfordret på dette.

RKBU Midt-Norge har seks av de åtte mest viste innleggene på Tilbeste.no i 2019. Det er dessverre ikke mulig å tilgang til statistikken fra NTNU Medisin og helse. Besøket og sidevisningene på Tilbeste.no gikk noe opp i forhold til året før, men ligger enda godt bak de to første årene. Oppsvinget skyldes sannsynligvis økt aktivitet, mens den generelle nedgangen nok er rotfestet i at RBUP Øst og Sør ikke har vært spesielt aktive på bloggen de siste par årene. Dette senterets omfang har dratt mye trafikk inn fra sosiale medier og nettsider tidligere.

3.1.5 Nettsider

Nettsidene til RKBU Midt-Norge har et jevnt og godt besøk og fungerer godt, men hadde et noe utdatert innhold i 2019 på oversikten over pågående prosjekter. Dette skyldes at det lenge har vært vanskelig å få prosjektlederne til å holde de nettansvarlige oppdaterte på innhold. Sidene fungerer pr. i dag hovedsakelig som informasjonssider som ikke er så levende, men studiesidene (som NTNU Videre har ansvar for) og kurs- og arrangementssidene blir jevnlig oppdaterte. Vi oppretter også noen av de samme arrangementene på Facebook for å gi god synlighet, spesielt når det gjelder større arrangement.

Figur 9.

I 2020 er vi i gang med å ordne opp i prosjektsidene våre i tråd med vår kommunikasjonsstrategi. Vi har som mål å få på plass en bedre oversikt over prosjektene med resultater og funn de har kommet fram til.

3.1.6 Formidlingsarrangement

Senteret var tradisjonen tro samarbeidspartner med instituttet vårt (Institutt for psykisk helse) da Verdensdagen for psykisk helse ble markert i oktober med et gratisseminar om forskning på psykisk helse og rus i Midt-Norge. Seminaret ble også i 2019 en suksess med stort publikum i det største auditoriet i Kunnskapssenteret på Øya i Trondheim.

3.1.7 Intern kommunikasjon

Det å ha eierskap til sin egen arbeidsplass og ha kjennskap til hva kollegaene er opptatt av bidrar til tillit og gjør det enklere å være imøtekommende overfor hverandre på senteret. Vi mener at god internkommunikasjon og god eksternkommunikasjon henger sammen, og jobber kontinuerlig med å fremme raushet, rom for samtale og formidling av arbeid internt i senteret. Vi har forskningslunsj en gang i måneden hvor en ansatt legger fram et tema fra sitt fagfelt og i januar holdt fire ph.d.-kandidater et såkalt PechaKucha-foredrag (20 bilder x 20 sekunder) for de ansatte som vi også filmet.

Kommteam har begynt å delta jevnlig på temagruppemøtene på senteret, for å bedre kommunikasjonen mellom kommunikasjonsrådgiverne og de vitenskapelig ansatte. De tre

temagruppene har begynt å ha et eget punkt på agendaen for kommunikasjon, og vi har fått tilbakemeldinger fra gruppene om at dette tiltaket fungerer godt og er nyttig for alle involverte.

3.2 Tjenestestøtte

Fordelen med å være organisert ved et universitet er at vitenskapelig personell både skal forske og undervise. For vår del er undervisningsplikten i like stor grad knyttet til tjenestestøtte som til ren undervisning. I de fleste tjenestestøtteprosjektene senteret er involvert i kombinerer vi støtte til tjenesten gjennom opplæring/kurs/undervisning/dialog/veiledning og parallell forskning. De nyeste eksemplene på dette er vårt arbeid med folkehelse. Et annet eksempel er vårt samarbeid med BUF-etat Midt-Norge om evaluering av insentivpakke fosterhjem.

Eksempler på mangeårige tjenestestøtteprosjekter som er fulgt opp med forskning er «Relasjon lærer-elev», «Barn i Midt-Norge», «Tidlig Intervensjon Mestrende barn – TIM studien» og DUÅ (skole og barnehageprogrammet/forskning som ansatte her har vært involvert i).

3.2.1 Kvalitet i tjenestene

RKBU Midt-Norge er involvert i mange ulike prosjekter som bidrar både til økt kvalitet i tjenestene og til tjenesteutvikling. Under presenteres to prosjekter som i hovedsak bidrar til økt kvalitet i hhv. barnehager og i skoler.

Prosjektet «Barn i Midt-Norge - psykisk helse i barnehagen» har gitt personalet i barnehagene som deltar økt kunnskap om psykisk helse hos barn i barnehagealder. Samtidig har vi gjennomført forskning for å evaluere effekten av prosjektet, og for å få informasjon om psykisk helse i denne aldersgruppen. Prosjektet har hatt en opplæringsdel for personalet i barnehagene og en forskningsdel. Prosjektet er gjennomført i Klæbu, Volda og Steinkjer kommune, initiativtaker var i sin tid Steinkjer kommune. Opplæringsprogrammet har bestått av:

- ulike faktorer eller belastninger i nærmiljøet som kan vurderes som risiko for barns vekst og utvikling hvordan psykisk helse hos de voksne påvirker barna
- hva skjer med barna dersom de i for stor grad må tilpasse seg de voksnes behov
- tilknytning mellom barn og voksne både hjemme og i barnehagen med et fokus på de voksnes emosjonelle tilgjengelighet
- hvordan ulike aktører for eksempel helsesøster og familiesenteret jobber sammen med barnehagen for å støtte barna og familien på best mulig måte
- utfordringer personalet står ovenfor som profesjonelle yrkesutøvere med et tett forhold til familiene.

En stipendiat ved senteret tar sin doktorgrad på funn fra denne studien.

Målet med prosjektet «Gode lærer-elevrelasjoner» er å bidra til et positivt læringsmiljø og god psykisk helse for elever i skolen. Virkemidlet for å nå dette målet er å gjennomføre utviklingsarbeid for å fremme kvaliteten på relasjonen mellom lærer og elev. God kvalitet på lærer-elev relasjonen virker inn på elvenes læringsprosesser, samt sosiale fungering og psykiske helse på kort og lang sikt i skolen. Tema som det blir jobbet med i løpet av skoleåret er: fysiske rammer, struktur på skoledagen, egen væremåte, gode beskjeder, daglige relasjonsfremmende strategier, håndtering av negativ atferd, støtte til elever med psykiske vansker samt endring av negative relasjoner. Det er laget et eget opplegg for skoleledelsen. Det samles inn pre- og postdata fra lederteam, elever og lærere ved de deltagende skolene. Foreldrene må samtykke til at deres barn kan inngå i prosjektets forskningsdel. Lederteamene besvarer et spørreskjema om skolekultur. Lærerne besvarer spørreskjema om skolekultur, samt om lærer-elevrelasjonen, sosial kompetanse og psykisk helse for den enkelte elev. Elever fra og med 5. trinn besvarer spørreskjema om skolekultur, trivsel, atferd i klassen, forhold til medelever og relasjonen til kontaktlærer. I tillegg vil det bli gjennomført fokusgruppeintervju med ledere, lærere og elever. Forskningen vil blant annet belyse om ledelse, lærere og elever har sammenfallende vurderinger av skolekultur, om lærere og elever har sammenfallende vurdering av lærer-elevrelasjonen, samt faktorer som viser sammenheng med eventuell endring av relasjonskvalitet. Så langt har en gjennomført prosjektet i skoler i Trondheim, Bjugn, Åfjord, Osen og Roan kommune. Initiativet til prosjektet kom i sin tid fra Trondheim kommune.

3.2.2 Tjenesteutvikling

Under noen eksempler på prosjekter der fokuset er tjenesteutvikling, parallelt med forskning både i førstelinjetjenestene og i andrelinjetjenestene.

3.2.2.1 Beslutningsstøttesystem for klinikere

IDDEAS (Individual Digital DEcision Assist System) er et omfattende prosjekt som finansieres av Norsk Forskningsråd. IDDEAS tar i bruk informasjons- og kommunikasjonsteknologier for å utvikle et evidensbasert beslutningsstøttesystem for (i første omgang) klinikere i barne- og ungdomspsykiatrien. Beslutningsstøttesystemet er et dataprogram som baserer seg på informasjon fra store datasett med kliniske erfaringer og helsestatistikk, samt standardiserte retningslinjer.

3.2.2.2 Førstelinje

Prosjektet «Tidlig Intervensjon Mestrende barn – TIM studien» har prøvd ut et nytt lavterskelprogram i skolen for barn som er i risiko for angst og depresjon. RBUP Øst og Sør, RKBU Midt-Norge og RKBU Nord har gjennomført en studie for å undersøke effekten av programmet «Mestrende barn». Mestrende Barn er bygget på Coping Cat og Action, er gruppebasert med individuelle tilpasninger og

bygger på kognitiv atferdsterapi. Studien ble gjennomført ved 36 skoler i flere av landets kommuner i 2014, 2015 og 2016. Studien er rettet mot barn mellom 8 og 12 år som viser mange symptomer på angst og depresjon. Foreldrene og lærerne til disse barna deltok også i studien. Studien har vist at et lavterskelprogram reduserer symptomer på angst og på depresjon når rapportert av foreldre. En av våre stipendiater tar nå sin ph.d. på resultater fra dette prosjektet. Det ble i 2018 også startet et nytt fag: MDV6254 «Kognitiv atferdsterapi (KAT) i gruppe», hvor førstelinge- og andrelinjetjenesten kan lære seg verktøyet «Mestrende barn» i praksis.

I kjølvannet av dette prosjektet er det lansert et nytt nasjonalt prosjekt: ECHO. ECHO finansieres delvis av en stor bevilgning fra Kavlistiftelsen. Mange ulike versjoner av «Mestrende Barn» vil bli testet ut, hvilken effekt foreldredeltakelse har, om tiltaket fungerer like bra hvis det delvis er nettbasert, og effekten av når VR (Virtual Reality) tas i bruk. Videre skal det undersøkes hvordan et multifeedback system virker underveis i tiltaket.

3.2.2.3 Andrelinje

eCBT – behandling av tvangslidelser

Ifølge internasjonale retningslinjer er CBT anbefalt som den beste behandling for tvangslidelse (OCD) hos barn og unge og flere metaanalyser har dokumentert god effekt. I et globalt perspektiv har manglende tilgjengelighet pga. lange avstander og manglende terapeutkompetanse vært de største hindringer for utbredelsen av CBT. I tillegg kommer pasientrelaterte faktorer som manglende motivasjon og samarbeid eller dårlig respons på behandlingen. Formålet med dette prosjektet er å utvikle en behandlingspakke eCBT (= enhanced CBT) som forbinder tradisjonell (face-to-face) CBT for OCD hos barn og unge med webcam oppfølging og en mobiltelefonapplikasjon som inneholder bl.a. videoer med psykoedukasjon og interaktive hjelpemidler for å støtte motivasjon og struktur samt monitorerer behandlingens fremgang. Formålet med eCBT-pakken er å gjøre CBT lettere tilgjengelig (for de som bor langt unna behandlingssteder), gjøre det mer attraktivt for barn når behandleren kommuniserer med mobiltelefon, dvs. på barnets naturlige arena og gjøre det mer effektivt ved at barna/ungdommene kan dokumentere og synliggjøre egen innsats. Webcam konsultasjoner gir også muligheten til å gjennomføre eksponeringer i barnets naturlige hjemmemiljø. For tiden gjennomføres en pilotstudie som undersøker anvendbarhet, brukervennligheten og effekten av denne eCBT-pakken.

Cognitive Behavioral Group Therapy for Adolescents with ADHD

Hovedmålsettingen er å undersøke effekten av KAT i gruppe hos ungdom med ADHD som fortsatt har symptomer og funksjonsvansker mens de mottar medikamentell behandling. Vi har utviklet en behandlingsmanual basert på det britiske Young-Bramham programmet for ungdom og voksne, i

samarbeid med professor Susan Young. Et lignende program har hittil vist lovende resultater for ungdom med ADHD i alderen 16-21 år i Spania, men generelt er effekten av slik behandling hittil lite utforsket. Vi ønsker å sammenligne om ungdommene som får gruppebehandling får mindre ADHD symptomer, bedre generell fungering, samt mindre emosjonelle problemer og atferdsvansker enn en kontrollgruppe som får standard behandling. Vi ønsker også å se hva som kjennetegner de pasientene som har best utbytte av behandlingen. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom BUP-klinikk St. Olavs Hospital og Regionalt kunnskapssenter for barn og unge – Psykisk helse og barnevern (RKBU Midt-Norge), NTNU. Det utføres imidlertid i hovedsak som en del av BUP-klinikk kliniske virksomhet. Det er tilsatt to ph.d.-stipendiater i studien. Inklusjon til prosjektet har foregått i tiden januar 2017 til september 2019. Vi har rekruttert 99 ungdommer. Første fase med gruppebehandling ble avsluttet i januar 2020, mens etterundersøkelse av pasientene etter ni måneder pågår fram til oktober 2020.

Evaluering av insentivpakke fosterhjem

Vi har i 2019 samarbeidet tett med Bufetat region Midt om evaluering av «Insentivpakke fosterhjem», som er et todelt forskningsprosjekt hvor vi først gjennomfører et pilotprosjekt og deretter bruker funnene til et større forskningsprosjekt. Brudd i fosterhjem er en stor utfordring i dagens barnevern og det er anslått at omtrent 20 - 50% av alle fosterhjems plasseringer ender med brudd/utslåtte flyttinger. Brudd i fosterhjems plasseringer er en stor omveltning hvor allerede sårbare barn blir nødt til å danne nye relasjoner og nettverk. Med tanke på at fosterbarn allerede har høyere risiko for senere helseplager, og utfordringer i voksenlivet enn andre barn, vil det være av stor betydning å redusere antall brudd i fosterhjem og gi barna stabile, trygge omsorgsbaser i en vanskelig periode i livet.

Med mål om å redusere antall brudd i fosterhjem opprettet Bufetat region Midt i 2018 «insentivpakke fosterhjem». Insentivpakken benyttes i arbeidet med fosterfamilier hvor man ser en forhøyet risiko for brudd og behov for ekstra tiltak, oppfølging og veiledning. Tilbudet blir gitt til familier med fosterhjemsbarn som har opplevd brudd i tidligere plasseringer, familier hvor kommunen rapporterer stor fare for brudd og nye plasseringer hvor omsorgsbehovet til barnet er stort. Fosterhjemtjenesten i kommunene må i dag gjøre en utvelgelse av de fosterfamiliene de jobber med, og avgjøre hvilke familier man kan anta vil ha størst effekt av tilbudet. «Insentivpakke fosterhjem» følger et relativt standardisert pakkeforløp, men med rom for å gjøre individuelle tilpasninger der man ser at det er hensiktsmessig og nødvendig.

Hovedmålet med prosjektet er å evaluere insentivpakke fosterhjem og studere hvorvidt insentivpakken bidrar til færre brudd, med mål om å bruke dette til å identifisere faktorer som kan ha innvirkning på brudd i fosterhjem og utslåtte flyttinger for barn som bor i fosterhjem. Gjennom å identifisere faktorer som kan ha innvirkning vil man i større grad kunne målrette innsatsen i

fosterhjemsarbeidet, både i rekruttering, opplæring og oppfølging. Dette vil være et viktig arbeid med tanke på at kommunene skal overta mer ansvar for fosterhjemsoppfølging fra 2022.

I 2019 har vi gjennomført et pilotprosjekt, hvor vi har hatt hovedfokus på å kartlegge både innhold, omfang og erfaringer med insentivpakken, og å få en oversikt over fosterfamiliene som så langt har mottatt insentivpakken. Vi har samarbeidet med Bufetat Midt om registrering av fosterfamiliene, som vil gi et godt datagrunnlag når vi skal sette i gang hovedprosjektet. Vi har også gjennomført kvalitative intervjuer som gir oss grunnlag for å vurdere hva som vil være relevante fokusområder, informanter og metodisk tilnærming i hovedprosjektet.

3.2.6 Bistand til policyutvikling og implementering

I 2018 kom barneombudet på besøk til RKBU Midt-Norge og spurte om hvilke 10 tiltak barneombudet burde prioritere for å bedre barn og unges psykiske helse. Det ble iverksatt et arbeid internt på senteret i alle temagruppene som endte ut med et dokument med våre 10 viktigste råd til generell forebygging av psykisk uhelse, 10 råd om tiltak overfor utsatte grupper og 10 råd om tiltak overfor de barn og unge som allerede har en psykisk lidelse. Alle tiltakene er presentert på RBUP/RKBU sin felles nettside: www.tilbeste.no

Senteret har i samarbeid med Helse Midt-Norge og de lokale HFene arbeidet med en strategi for å implementere pakkeforløpene innen psykisk helse for barn og unge i kommunene i regionen. Arbeidet fortsetter de kommende årene. I de fleste prosjektene våre er implementering av en metode eller ny kunnskap en del av selve prosjektet, og er avgjørende i samhandlingen med tjenestene.

3.3 Undervisning og kurs

RKBU Midt-Norge har en bred studieportefølje sammenlignet med andre lignende senter. NTNU har en master i psykisk helse med en studieretning som RKBU Midt-Norge er ansvarlig for. Studieretningen er; Barn og unges psykiske helse og barnevern. Masterstudiet gjennomføres på deltid, undervisningen er samlingsbasert over 4 år og er på 120 studiepoeng. Studieretningen har 10 studieplasser til hvert årlige opptak. I 2019 var denne studieretningen nummer to ved hele NTNU i antall førsteprioritets søkere pr studieplass.

Figur 10.

Studieplan for studieretning barn og unges psykiske helse og barnevern - opptak høsten 2019 (NY 15.01.19)

Opptak Høst 2019

4 år	V23	MDV6490 Masteroppgave i psykisk helse (45 sp)		
	H22			
3 år	V22			
	H21	Valgfritt emne (7,5 sp)	MDV6260 Tilknytning, samspill og omsorg (0-6 år) (15 sp)*	MDV6244 Ungdom, rus og avhengighet (15 sp)*
2 år	V21	Valgfritt emne (7,5 sp)		
	H20	MDV6201 Barn og unges psykiske helse - Del I Normalutvikling 0-23 år i et systemperspektiv (7,5 sp)	MDV6202 Barn og unges psykiske helse - Del II Skjevutvikling og psykiske lidelser 0 - 23 år (7,5 sp)	
1 år	V20	MH3004 Kvalitative metoder i medisin og helsefag (7,5 sp)	MH3003 Statistikk i medisin og helsefag (7,5 sp)	
	H19	MH3005 Innføring i forskningsmetode (7,5 sp)	MDV6400 Psykisk helse – en introduksjon (7,5 sp)	

*Studentene velger enten MDV6260 eller MDV6244

Et fåtall studenter får plass på masterprogrammet, så de fleste studentene søker seg inn på enkeltemner. Vi har om lag 150 studenter i aktivitet til enhver tid. Masteremnene er åpne for alle, en trenger ikke være opptatt på masterprogrammet. Masteremnene er uten kurspris, studentene betaler kun semesteravgift.

Målgruppen for våre studieemner er alle som jobber med barn, unge og deres foresatte. Opptakskrav er relevant arbeid i minimum 2 år etter bachelorutdanning. (Sosionomer, barnevernspedagoger, sykepleiere, vernepleiere, lærere, førskolelærere, bachelor i sosialt arbeid, bachelor i psykologi.)

Studieretningen Barn og unges psykiske helse og barnevern har følgende kunnskapsfordypninger:

- Tilknytning, samspill og omsorg (0-6 år)
- Traumatisering hos barn og unge, forebygging av omsorgssvikt, overgrep, selvskauding og selvmord
- Ungdom, rus og avhengighet
- Nevroutviklingsforstyrrelser med fordypning om autisme

I forkant av fordypningene anbefales det sterkt å ha gjennomført emnene om "Normalutvikling i et systemperspektiv" og «Skjevutvikling og psykiske lidelser» eller tilsvarende. Noen studenter som har jobbet en del år i de ulike tjenestene velger å ta en eller flere fordypninger siden disse er oppdatert i

forhold til nyere forskningsresultater. Vi får stadig flere henvendelser fra tjenester fra hele landet som ønsker enkelte av våre studieemner gjennomført lokalt for hele tjenester. Dette har vi så langt kun gjennomført i region Midt-Norge (Ålesund og Levanger). De fire fordypningsområdene nevnt ovenfor har også ferdighetstreningkurs som anbefales gjennomført etter kunnskapsfordypningene.

Eksempler på dette er:

- Risikovurdering av barn og unges bekymringsfulle og skadelige atferd.
- Marschak Interaction Metod (MIM)
- Metodekurs i nevroutviklingsforstyrrelser med fordypning om autisme.

Vi har også regelmessig undervisning i Kognitiv atferdsterapi, (KAT) både rettet mot ansatte i kommuner og i spesialisthelsetjenesten. I 2019 gjennomførte vi kursene: «Innføring i KAT» og «Kognitiv atferdsterapi (KAT) i gruppe». I sistnevnte kurs studentene lærer i praksis å lede barne/ungdomsgrupper, bl.a. gjennom det forskningsbaserte tiltaket «Mestrende barn» på egen arbeidsplass under veiledning.

Videreutdanning i barnevernledelse går over tre semester og tar opp ledere primært fra kommunale barneverntjenester. Tredje kullet hadde oppstart i 2019. Utdanningen har 32 studieplasser. Antallet relevante søkere er omlag dobbelt så mange som vi har studieplasser til. Utdanningen i barnevernledelse har meget gode studentevalueringer. I hvilken grad studiene øker kvaliteten i tjenestene har vi ingen resultater på. Derimot er det meget positive evalueringresultater på emnene. Siden søkertallet er såpass høyt på opptak til emnene kan en anta at studieemnene oppleves nyttige for arbeidet i tjenestene. RKBU Midt-Norge bidrar med forelesninger og veiledning i "Videreutdanning i barnevernveiledning" og "De utrolige årene" som ledes fra RKBU Nord ved Universitetet i Tromsø. For nærmere opplysninger om våre studier se her: ntnu.no/rkbu/studier

RKBU bistår med undervisning i barne- og ungdomspsykiatri til medisinstudenter ved NTNU. Undervisningsenheten i BUP består av tre ansatte førsteamanuenser tilknyttet RKBU i 50% stilling, og i tillegg er flere klinikere tilknyttet enheten for å bistå i undervisning. Medisinstudentene ved NTNU undervises i barne- og ungdomspsykiatri på flere semestre. De to første studieårene er det lagt vekt på at de skal tilegne seg kunnskap om normalutvikling, mens det tredje og fjerde studieår er lagt vekt på undervisning i sykdomsutvikling og patologi. Hovedtyngden av undervisning i barne- og ungdomspsykiatri gis på 4. studieår. Undervisningen består av forelesninger, seminarer, uketjenester hvor studentene får møte pasienter i praksis, og veiledning av PBL-grupper hvor man drøfter kliniske problemstillinger. Studentene kan bli eksaminert i barne- og ungdomspsykiatriske problemstillinger på flere semestre gjennom kortsvarsoppgaver, flervalgsoppgaver, muntlig stasjonseksamen (OSKE) og klinisk eksamen med pasient ved avsluttende eksamen. Undervisere ved RKBU bidrar i utviklingen av eksamensoppgaver og som eksaminatorer ved flere eksamener.

Den nasjonale barnevernlederutdanningen startet opp kull 3 i februar 2019 med 9 samlinger over 1 ½ år. Utdanningen er et masteremne på 30 studiepoeng med omfattende ledertrening integrert i studiet. Studiet gjennomføres i samarbeid med Nord Universitet, og ledertreningen i samarbeid med Senter for ledelse. Det vektlegges utvikling av lederkompetanse med utgangspunkt i barnevernets mandat. Det var 83 søkere til 32 plasser denne gangen, og alle er ledere i kommunalt barnevern. Det er deltakere fra hele landet. Ved oppstart var det 7 deltakere fra region nord, 3 deltakere fra region midt, 14 deltakere fra region øst, 7 deltakere fra region vest og 1 fra region sør. Det ble gjennomført en ekstern evaluering av kompetansestrategien i 2019 som også omfatter lederutdanningen. Det er gjennomgående gode evalueringer både i intern og ekstern evaluering gjennomført i 2019.

3.4 Forskning

RKBU Midt-Norge sin forskning fokuserer bredt. Vi har forskning på psykisk helse hos barn og unge i vanlig befolkning og vi gjør klinisk forskning innenfor psykisk helsevern, samt at vi har praksisnær forskning innen barnevernet. I 2019 rekrutterer vi nye medarbeidere, som vil bidra til å styrke barnevern-forskningen ved RKBU. Vi fokuserer på vitenskapelige problemstillinger som har en vesentlig betydning for utvikling av gode tjenester til barn og unge med psykiske problemer og barn og unge som lider under omsorgssvikt. Vår forskning spenner fra enklere kvalitative og kvantitative studier til longitudinelle kliniske studier og RCT'er. Våre studier gjenspeiler regionale interesser og behov, men vi er også involvert i og leder nasjonale og internasjonale studier med mange samarbeidspartnere. Våre studier er finansiert både via vår rammebevilgning og med midler fra eksterne finansieringskilder som NFR, samarbeidsorganet NTNU/HMN-RHF og Stiftelsen Dam.

Noen av målene for vår forskning er:

1. Barn og unge får gode, tilpassete og kunnskapsbaserte tiltak og omsorg.
2. Vi vektlegger et folkehelseperspektiv og et brukerperspektiv i vår forskning.
3. Vi stimulerer til tverrfaglig forskningsaktivitet.
4. Vi ønsker å ta i bruk ny teknologi i vår forskning.

For nærmere informasjon om vår forskning og prosjekt, se våre hjemmesider www.ntnu.no/rkbu/forskning, samt utskrift fra databasen Cristin og oversikten over våre ph.d.- og post.doc-prosjekter under vedlegg bakerst i årsmeldingen.

4. Samarbeid med andre

Tidligere tilskuddsbrev hadde arenaovergripende arbeid som et eget fokusområde og særlig innen tjenestestøtte ble dette punktet vektlagt. Ønsket var å bidra til økt samhandling på tjenestenivå. I dag er fokuset i større grad dreid over til senterets samhandling med andre aktører.

4.1 Regionalt (Andre kompetansesentre)

I Midt-Norge har vi i omlag 10 år samarbeidet lokalt gjennom kompetansesenterforum Midt-Norge. Forumet består i dag av følgende sentre; SIFER Midt-Norge, Statped Midt-Norge, KoRus Midt-Norge, RVTS Midt-Norge, NAPHA, KBT og RKBU Midt-Norge. Forumet er ansvarlig for å samle lederne for disse sentrene minst 4 ganger i året hvor fokus er hvordan i størst grad samordne vår aktivitet, forumet avholder årlige møter med de to fylkesmannsembetene i regionen samt arrangerer ett felles seminar for alle ansatte i sentrene med et tema som opptar alle kompetansesentrene. Vi har en strategisk samarbeidsavtale med KBT og bruker dem både i flere forskningsprosjekter og i undervisningssammenheng. I samarbeid med KoRus Midt-Norge har vi etablert fordypningsemnet «Ungdom, rus og avhengighet» som kjøres for tredje gang fra januar 2020, og i samarbeid med RVTS Midt-Norge har vi etablert fordypningsemnet «Risikovurdering av barn og unges bekymringsfulle og skadelige atferd».

4.2 Regionalt (Fylkesmannen)

Via kompetansesenterforum Midt-Norge har vi etablert et godt samarbeid med de to Fylkesmannsembetene i regionen. Vi har hyppigere møter med Fylkesmannen i Trøndelag og har over lengre tid etablert oss i nettverk/komiteer som er ledet av Fylkesmannen i Trøndelag eller hvor Fylkesmannen i Trøndelag er med, men vi har også årlige møter med Fylkesmannen i Møre og Romsdal og har etter hvert blitt med i nettverk og komiteer som favner ulike tjenester i Møre og Romsdal. Av nettverk kan nevnes «Regionalt samarbeidsorgan for barn og unge» (RSBU) i Trøndelag og Møre og Romsdal, «Læringsnettverk innen barnevern» i hhv. Trøndelag og Møre og Romsdal og «Barn først-konferansen» i Trøndelag.

4.3 Regionalt (Brukere)

RKBU Midt-Norge har inngått strategiske samarbeidsavtaler med to brukersentre – KBT ved Dagfinn Bjørgen og Vårres brukerstyrt senter med Arthur Mandal. Begge disse sentrene er våre foretrukne samarbeidspartnere i både forskning, undervisning, tjenestestøtte og formidling. Så langt har vi kommet lengst i involveringen av disse to brukersentrene i vår forskning og i vår undervisning. Vi har i mindre grad klart å involvere dem i vårt formidlingsarbeid og i vår tjenestestøtte.

4.4 Regionalt (Andre)

Vi samarbeider en god del med BUF-etat Midt-Norge samt med de tre helseforetakene i Midt-Norge. Det gjelder særlig innen forskning og tjenestestøtte, men også knyttet til utdanning. Et eksempel på utdanning er kurs i ulike terapiformer som leger i spesialisering er avhengige av for å bli spesialister i barne- og ungdomspsykiatri. Vi tilbyr nå kurs i intersubjektiv psykoterapi og i kognitiv atferdsterapi etter oppdrag fra de tre helseforetakene i regionen. Vi samarbeider også internt ved NTNU med andre miljøer som arbeider med våre målgrupper og med andre høyskoler/universitet i regionen.

4.5 RHAB/RFM

Regionalt kunnskapssenter om habilitering og Regionalt fagmiljø om autisme, ADHD, Tourette og Narkolepsi er to enheter organisert i RKBU Midt-Norge med finansiering fra Helse Midt-Norge RHF. Begge enhetene får egne oppdragsbrev fra HMN-RHF, men bidrar i stor grad også til å løse RKBU Midt-Norge sitt tilskuddsbrev knyttet til fagområdet nevroutviklingsforstyrrelser. De rapporterer primært til sin oppdragsgiver men under finner en kort oversikt over deres aktivitet.

4.5.1 RHAB

RHAB samarbeider direkte med habiliteringstjenestene for barn og voksne i regionen om forskning og kompetanseheving, og er tilknyttet et landsdekkende nettverk. I 2019 har det vært et fokus på samarbeid om kompetanseheving. Nettkurset «Kunnskapsbasert habilitering» har 400 deltakere, og det er utviklet en side om habilitering på Helsebiblioteket.no.

RHAB gjennomførte del en av studieemnet «Nevroutviklingsforstyrrelser med fordyping om autisme» og uteksaminerte 26 studenter. Del to starter i desember 2020. Emnene kan innpasses i master i psykisk helsearbeid og gir til sammen 30 studiepoeng. Det er også gjennomført kurs i noen aktuelle utredningsverktøy.

RHAB er aktive i flere prosjektgrupper om utvikling av tiltak i regionen, som intensiv habilitering, alternativ supplerende kommunikasjon, koordinatorrollen, overgangen barn – voksne, oppfølging voksne med CP grad 4 og 5 og ernæring sårbare grupper. To ph.d.-prosjekter har sitt utspring i RHAB: «Tvang og makt overfor personer med utviklingshemming» og «Egenledelse ved utviklingshemming». I tillegg er det samlet data til «Northern health in intellectual disability», et samarbeid med UIT og UNN.

RHAB skal rette sitt arbeide mot både voksen, ungdom og barnefeltet, og prioriterer kompetanseheving innen spesialisthelsetjenesten. RHAB har direkte samarbeid med habiliteringstjenestene for barn og voksne i regionen om forskning og kompetanseheving. De samarbeider også nasjonalt med tilsvarende fagmiljø om prosjekter og utviklingstiltak. I 2019 er det

gjennomført metodekurs og nettverkssamlinger i verktøy for utredning av autismespektervansker og det er gjennomført en konferanse om kultursensitivitet. Vi bidrar også aktivt inn i ulik undervisning, spesielt i emnet Nevroutviklingsforstyrrelser med fordyping autisme, men også til fagpersoner, klinikker brukerorganisasjoner og utdanninger etter behov/på forespørsel.

4.5.2 RFM

Regionalt fagmiljø samarbeider med helseforetakene (psykiatriske klinikker for barn og voksne og Habiliteringstjenestene for barn og voksne) i regionen når de gjelder utvikling av tiltak og aktiviteter. RFM støtter ulike prosjekter for forskning og fagutvikling i regionen, i 2019 er 12 ulike prosjekter tildelt støtte. RFM har hatt representant inn i arbeidsgruppa for NOU autisme og Tourettes syndrom, og arbeidsgruppe for ny faglig retningslinje for Tourettes. Vi samarbeider også nasjonalt med tilsvarende fagmiljø om prosjekter og utviklingstiltak. 2019 er det gjennomført metodekurs og nettverkssamlinger i verktøy for utredning av autismespektervansker, det er gjennomført konferanse om kultursensitivitet. Vi bidrar også aktivt inn i ulik undervisning, spesielt i emnet «Nevroutviklingsforstyrrelser med fordyping autisme», men også til fagpersoner, klinikker brukerorganisasjoner og utdanninger etter behov/på forespørsel.

4.6 Nasjonalt (RBUP/RKBU)

Vi har et tett samarbeid på lederplan innen RBUP/RKBU-familien. Lederne møtes hyppig på Skype og regelmessig fysisk. Vi har egne møter en gang i året med nasjonale satsningsområder som sped- og småbarn og «De utrolige årene». Vi tilstreber å samordne vår aktivitet så godt det lar seg gjøre, og vi opplever stor grad av velvilje i dette samarbeidet. På ansattnivå er det mange samarbeidskonstellasjoner som går på tvers av våre fire enheter, særlig er dette samarbeid knyttet til prosjekter med fokus på forskning ispedd en god del undervisning og tjenestestøtte. Av prosjekter kan nevnes IDDEAS, ECHO, KKB og «Trygg før 3».

RKBU Midt-Norge er også med i forskningsprosjektet «Fra bekymring til beslutning», som er et samarbeid mellom RKBU Nord (som har prosjektledelsen), RKBU Vest og Hemilsenteret ved Universitetet i Bergen. I prosjektet studeres barnevernets undersøkelsesarbeid og formålet med studien er å identifisere hva som kreves for å sikre god kvalitet i meldings- og undersøkelsesarbeidet i barnevernet i Norge. Oppdraget er gitt av Barne-, ungdoms-, og familiedirektoratet og har en varighet på fire år.

4.7 Nasjonalt (Andre)

Samarbeid med andre nasjonale kompetansesentre er begrenset. Her vil det i stor grad være samarbeid på enkeltpersonnivå og ikke på leder-/senternivå. Dette gjelder f.eks. NKVTS, NSSF og SIRUS. Dialogen går i stedet via de regionale sentrene RVTS og KoRus.

Vi har noe samarbeid med FHI, gjennom arbeid i EU gjennom Norwegian Grants og gjennomføring av Barn&unge-kongressen som arrangeres i Bergen annethvert år.

5. Særskilte oppgaver

Viser til tilskuddsbrevet kapittel 2.

5.1 Opptrappingsplan for barn og unges psykiske helse

RKBU Midt-Norge er involvert i et eget prosjekt med oversettelse av og tilpasning av tiltaket FACT-ung fra nederlandsk til norsk. Prosjektet avsluttes våren 2020. For øvrig er planen diskutert nøye i senterets temagrupper, og den har vært på agendaen i møter mellom senteret og spesialisthelsetjenestene i regionen og i «Regionalt samarbeidsutvalg for barn og unge» sine møter.

5.2 Forebygging av selvskading og selvmord

Senteret har vært involvert i arbeidet med å implementere metoden DBT ved spesialisthelsetjenesten BUP i Trøndelag. Dette er en spesifikk metode som særlig retter seg mot ungdom med selvmordstanker og selvmordshandlinger. I tillegg samarbeider vi med RVTS om et studieemne som ligger hos oss der forebygging av selvskading og selvmord er to av temaene i dette fordypningsemnet.

5.3 Program for folkehelsearbeid i kommunene

RKBU Midt-Norge skrev i 2017 en samarbeidsavtale med Trøndelag fylkeskommune i forbindelse med at fylket ble tatt opp som «programfylke» i den nasjonale satsningen «Program for folkehelsearbeid». Helsedirektoratet er en av programeierne i dette arbeidet, og har i sine føringer bestemt at midlene som tildeles det enkelte fylke skal benyttes til å stryke barn og unges psykiske helse og/eller drive rusforebyggende arbeid. Alle kommuner i Trøndelag fylke kan søke om midler for å sette i verk tiltak som treffer helsedirektoratets satsning. Tiltakene i kommunene skal være kunnskapsbaserte, universelle, evaluerbare og innovative.

RKBU Midt-Norge har i dette arbeidet samarbeidet tett med Trøndelag fylkeskommune, gjennom deltakelse i FOU-gruppen (forsknings- og utviklingsgruppe) som har ansvaret for planleggingen av dette arbeidet, gjennom faglige innlegg og innspill på søkekonferanser for alle nye søkerkommuner, individuell veiledning til enkeltkommuner i forbindelse med utforming av prosjektbeskrivelse (spesielt målformuleringer), valg av tiltak, implementering og evaluering. Dette for å sikre kunnskapsbasert evaluering av implementering og utforming av tiltak. Dette gjøres i tett samarbeid med Trøndelag fylkeskommune, som koordinerer arbeidet på alle plan, fra den enkelte kommune, til søkerkonferanser og opp mot FoU-miljø og direktorat.

Fra 2019 har vi også opprettet samarbeid med Møre og Romsdal fylkeskommune, som ikke er programfylke, men som ønsker å delta på program for folkehelsearbeid og fylle Helsedirektoratets krav. I 2019 har dette arbeidet blitt gjort med ressurser fra RKBU Midt-Norge sin rammefinansiering, hvor også noen enkeltkommuner bidrar direkte til RKBU Midt-Norge ved særlig ressurs-tung oppfølging og evaluering. Noe publisering av arbeidet er gjort i 2019, mest i form av rapporter og avisoppslag. I dette arbeidet jobbes det godt og systematisk, i nært samarbeid med fylkeskommuner og kommuner. Likevel er senterleder bekymret for ressursbruken nå når enda flere kommuner i to langstrakte fylker ønsker vår deltakelse i å utvikle sine særegne tiltak for sin kommune. Så langt har vi estimert faglig tidsbruk fra egen ramme med 100% stilling, i oppfølging av seks kommuner (Trondheim, Oppdal, Frøya, Osen, delvis (kun tiltak) Verdal, Snåsa og Ålesund), samt deltakelse på flere søkekonferanser, fagdager og arbeid i FoU-grupper.

5.4 Kunnskapsutvikling om betydningen av sosial ulikhet

Sosioøkonomiske forhold er med som faktor i de aller fleste forskningsstudiene som senteret deltar i. Denne faktoren er også hyppig brukt som kontroll for å se om en effekt av et tiltak er gjeldende for alle grupper i samfunnet. Vi vet fra mye forskning at sosioøkonomisk status har en betydning for den psykiske helsen og for kontakt med barnevernet, men det er ikke slik at lav sosioøkonomisk status alltid gir dårlig psykisk helse og kontakt med barnevernet. Likeledes som at det ikke er slik at høy sosioøkonomisk status alltid innebærer ingen risiko for psykisk uhelse eller aldri kontakt med barnevernet. Det er heller ikke noen klar definisjon på begrepet sosial ulikhet. Handler det om utdanning, om arbeid, om økonomi eller er det andre faktorer som er med. Flere av våre egne studier, som "Ungdom og Psykisk Helse" ser på slike faktorer. I tillegg er ansatte noe involvert i eksterne forskningsprosjekter hvor dette er tema.

5.5 Pakkeforløp helse og rus

RKBU Midt-Norge har etablert en intern gruppe for psykisk helse og rus, bestående av tre vitenskapelig ansatte. Gruppen har som oppdrag å fremme senterets kunnskap om og arbeid med kombinasjonen rus og psykisk helse blant ungdom, innen forskning og innen utdanning/tjenestestøtte. Gruppen bidrar inn i arbeidet med vårt fordypningsemne «Ungdom, rus og avhengighet».

5.6 Tiltak for barn og unge som er utsatt for mobbing – "Ungdom og Psykisk Helse"

Studien "Ungdom og Psykisk helse" går tilbake til 90-tallet og har fulgt opp en kohort ungdommer som gir grunnlag for å se sammenhenger mellom sårbarheter og styrker i ungdomstiden og utvikling i voksen alder på mange ulike områder. I 2019 hadde vi spesielt fokus på mobbing, og en stipendiat disputerte på avhandlingen «Long-term effects of bullying in adolescence». I 2019 ble det også utarbeidet et bokkapittel - «Bullying and externalizing problems» i «Handbook of Bullying» (2020).

Prosjektgruppen startet planleggingen av en oppfølging av kohorten med registerdata, samt flere publikasjoner på eksisterende materiale (f.eks. barn som pårørende, langtidseffekter og forløp - depresjon).

5.7 Kompetanse til å møte minoritetsbarn, enslige asylsøkere og deres familier

RFM arrangerte høsten 2019 dagskonferansen "Kultursensitivitet i møte med nevroutviklingsforstyrrelser". Konferansen var et nasjonalt samarbeid, og ble gjennomført i alle helseregionene. I Midt-Norge deltok omlag 50 på stedet og omlag 100 fulgte strømmingen av konferansen. Videre deltar RKBU Midt-Norge i PIRM-studien (Supported Parenting Intervention for families with refugee background), som skal vurdere effekten av DUÅs foreldreveiledningsprogram for familier med flyktningbakgrunn.

I tillegg har ansatte ved senteret vært involvert i forskning knyttet til personer innen gruppen LGBTQ som får tjenester i barnevernet og til fosterforeldre sin opplevelse av foreldretrening.

5.8 Bedre psykiske helsetjenester til barn i barnevernet

I 2019 fikk vi midler fra Samarbeidsorganet/Helse Midt-Norge for en 9-års oppfølgingsundersøkelse som skal utforske hvordan bruk av tjenester og den subjektive opplevelsen av og samarbeid mellom tjenester er assosiert med et positivt resultat for unge voksne som tidligere har bodd på barnevernsinstitusjon. Det er internasjonalt samarbeid med kollegaer i Tyskland og USA. Denne type forskning finnes ikke så langt, selv om den er helt nødvendig for å forbedre tjenester. I 2010-2014, deltok 400 ungdommer fra hele Norge i alderen 12-20 år som da bodde på barnevernsinstitusjon i studien vår.

Nå vil vi undersøke effekten av kvaliteten og organiseringen av ulike tjenestetilbud. Derfor vil tidligere deltakere igjen bli rekruttert for å gjennomføre et telefonintervju, samt at de fyller ut en omfattende elektronisk spørreskjemapakke. Fokus vil være på brukerrapporterte mål. I tillegg vil vi bruke ulike registerdata. Dette forskningsprosjektet er av svært stor betydning for helse- og sosialpolitiske beslutnings- takere og tjenester på alle nivåer i samfunnet og vil komme ikke minst brukerne av tjenestene til gode.

5.9 Lokale læringsnettverk for barneverntjenesten

5.9.1 Møre og Romsdal

Møre og Romsdal har vært oppdelt i 2 geografiske læringsnettverk med underliggende arbeidsgrupper. Det har vært gjennomført flere konferanser som har vært et tilbud til alle

barnevernsansatte i Møre og Romsdal. I 2019 ble de 2 læringsnettverkene slått sammen til ett nettverk. RKBU har bistått i møter mellom læringsnettverkene og fylkesmannen i Møre og Romsdal. I 2019 ble det tildelt midler fra regjeringen som skal benyttes til styrking av kommunalt fosterhjemsarbeid. Fylkesmannsembetet forvalter tilskuddsordningen gjennom læringsnettverkene. I møte med barnevernlederne i Møre og Romsdal november 2019 ble det besluttet å prosjektorganisere dette arbeidet. RKBU har bistått i denne organiseringen og skal videre veilede prosjektledelsen når denne er på plass.

5.9.2 Trøndelag

Læringsnettverkene i Trøndelag består av fem geografiske klynger med barnevernledernetverk som styringsgruppe sammen med fylkesmannen. RKBU deltar i ressursgruppen for læringsnettverket som hadde to møter i 2019. RKBU har også deltatt i nettverkssamling knyttet til arbeid i fosterhjem i Fjellregionen. Det er gitt kr. 900 000,- i stimuleringsmidler, samt 3 mill til styrket veiledning og oppfølging av fosterhjem i kommunene i 2019. Det er gitt midler til stillinger som er tillagt læringsnettverkene. KS-prosjektet har et koordineringsansvar for fosterhjemsstillingene og har opprettet samarbeid med Bufetat i utøvelsen av dette. Fylkesmannen og ressursgruppen mener at utarbeidede struktur og modell gir et godt utgangspunkt for å utvikle gode og robuste tjenester i Trøndelag.

5.10 Prioritering av barneverntjenester

RKBU Midt-Norge deltar i flere tiltak knyttet til kompetanseheving i de kommunale barneverntjenestene. Særlig ansvar har vi knyttet til barnevernlederutdanningen og veilederteam i de kommunale barneverntjenestene. I tillegg er vi aktivt inne i programmet kompetanseheving i kommunalt barnevern (KKB). I både KKB og i veilederteam har vi et tett samarbeid med Fylkesmannen og med direktoratet når det gjelder utvelgelse av tjenestene.

I september 2019 arrangerte fylkesmannen i Møre og Romsdal en 3 dagers konferanse for alle barnevernsansatte i Møre og Romsdal. Den ble gjennomført i Geiranger med ca. 200 deltagere. RKBU deltok i arbeidsgruppen og ledet en av dagene under avvikling av konferansen.

6. Sentrale satsninger

6.1 Psykologer i de kommunale helse- og omsorgstjenestene

I 2019 hadde RKBU Midt-Norge fortsatt en koordinerende funksjon i den regionale gruppen for denne satsningen, bestående av representanter fra KoRus, RVTS, Napha, Fylkesmannen i Trøndelag, Fylkesmannen i Møre og Romsdal og 2 psykologer som jobber i kommuner. Denne regionale gruppa initierte i mai 2019 et dialogmøte med Helsedirektoratet for å diskutere videre aktivitet etter at lovforslaget skulle tre i kraft i 2020.

Det ble i 2019 gjennomført 2 nettverkssamlinger for psykologer i kommunene i Midt-Norge; en i Møre og Romsdal (12 deltakere) og en i Trøndelag (45 deltakere). Hver samling ble planlagt sammen med programgrupper med psykologer. RKBU Midt-Norge har et nasjonalt ansvar for å koordinere denne satsningen for RKBUEne og RBUP Øst og sør. Den nasjonale gruppa møttes fysisk to ganger og hadde flere skypemøter.

Representanter fra RKBU Vest og Nord, samt RBUP Øst og sør, deltok også på dialogmøtet med Helsedirektoratet i mai. Alle fire sentra samarbeidet dessuten om en presentasjon om satsningen som ble holdt under Naphas nasjonale konferanse i november 2019.

6.2 0-24 år samarbeidet

Senteret deltar i et omfattende samarbeid regionalt og nasjonalt med Fylkesmannsembetene, KS direktorat og andre kompetansesentra i dette arbeidet. Samarbeidet har hatt ulike innretninger gjennom de årene det har eksistert, men essensen har alltid vært tett samarbeid med mange aktører med målsetting om tidlige og samordnete tjenester til de som trenger det. Og som leder av styringsgruppa for 0-24 samarbeidet skriver: «Vi kan ikke godta et samfunn der barn og unge faller utenfor, fordi vi voksne ser barna som saker ingen har ansvar for». To spesifikke prosjekter som senteret bidrar til er BTI og tett samarbeid mellom kompetansesentrene og Fylkesmennene i Midt-Norge.

6.3 Formidling og analyse av Ungdata og Ungdata junior i samarbeid med KoRus

Kompetansesenterforum i Midt-Norge vedtok i 2019 at ett av tre satsningsområder for alle kompetansesentrene skulle være bruk av og oppfølging av data fra Ungdata og Ungdata junior. Det var kompetansesentrene KoRus Midt, Statped Midt og RKBU Midt-Norge som fikk i oppdrag med å utvikle mandat for arbeidet. Mandatet ble vedtatt på kompetansesenterforum Midt-Norge sitt siste møte i 2019 og arbeidet igangsettes i 2020.

6.4 Tidlig Inn og BTI

RKBU Midt-Norge har to ansatte som deltar i det regionale opplæringsteamet for Tidlig Inn. I 2019 ble det ikke gjennomført noen opplæring i nye kommuner, men det ble arrangert en 2-dagers samling for veiledere for Tidlig inn-kommuner der RKBU Midt-Norge deltok i planlegging og gjennomføring. Høsten 2019 ble det også arrangert et oppfriskningsseminar for noen kommuner på Sunnmøre, der RKBU bidro med en video-forelesning. I tillegg arrangerte RKBU Midt-Norge et 2-dagers fordypningskurs i Edinburghmetoden for nye ansatte i kommuner som allerede har Tidlig-Inn-opplæring. To ansatte fra RKBU Midt-Norge bidrar med undervisning og møtedeltakelse etter behov i BTI.

6.5 Læringsnettverk KS

RKBU Midt-Norge har ikke deltatt i slikt nettverk i 2019. Det ble forsøkt etablert nytt læringsnettverk i Møre og Romsdal i 2017 i et samarbeid med KS og RVTS, men arbeidet strandet på manglende interesse blant kommunene i fylket.

6.6 Sped- og småbarnsarbeidet

Temagruppera sped- og småbarn gjennomførte i 2019 regelmessige temagruppemøter ca. hver 6. uke gjennom hele året. Av spesifikke aktiviteter kan nevnes undervisning og veiledning på masterutdanningen, medisinstudiet og ph.d.-utdanningen. Ansatte har hatt emneansvar for eller har vært delansvarlige i flere studieemner på masternivå:

- Barn og unges psykiske helse
- Observasjon og kartlegging av spe- og småbarns psykiske helse
- Tilknytning, samspill og omsorg
- Sped- og småbarns psykiske helse
- Marte Meo-praktiker

I tillegg har de ansatte vært involvert i undervisning på medisinstudiet og i flere av fagene man selv ikke har hatt emneansvar for. Videre har en gjennomført flere kurs, seminarer og konferanser rettet mot ansatte i kommuner, ansatte i statlige/spesialiserte tjenester og ansatte i skoler og barnehager.

Når det kommer til forsknings- og tjenestestøtteprosjekt, er temagruppera involvert i prosjektene «Liten og ny», «Trygg før tre», «Barn i Midt-Norge» og «Voldsmestring til barnas beste.» I tillegg har sped- og småbarnsgruppera fem ph.d.-kandidater og en post.doc involvert i forskningsprosjekter. Ansatte i

temagruppa har bidratt til utarbeidelsen av en nasjonal strategiplan innen fagfeltet for perioden 2019-2022 sammen med de andre RKBU/RBUP.

6.7 DUÅ

DUÅ er en godt dokumentert programserie hvor det tilbys opplæring innen forebyggende og behandlende tiltak for barn, deres familier, skoler, SFO/AKS og barnehager. Opplæring i DUÅs foreldreprogram er nå en studiepoenggivende videreutdanning ved Universitetet i Tromsø, gjennomført i et samarbeid mellom de 4 regionsentrene. I tillegg tilbyr DUÅ forskningsbasert tjenestestøtte for å sikre at organisasjoner som starter med DUÅ tilbud skal lykkes med en stabil og varig implementering.

DUÅ er en nasjonal satsing fra Helsedirektoratet og har som mål å fremme barns psykiske helse ved å trygge foreldrene i foreldrerollen, styrke barns sosiale og emosjonelle utvikling og evne til problemløsning, og å forebygge og behandle atferdsvansker. RKBU Midt-Norge har sammen med de 3 andre regionsentrene ansvar for implementering av De utrolige årene. Sentrene samarbeider på tvers av regionene, avhengig av hvilken kompetanse som fins på de ulike sentrene. I tillegg til ordinær drift og implementering, har medarbeidere ved RKBU Midt-Norge vært involvert i evalueringer av ulike DUÅ-program.

PIRM-studien (Supported Parenting Intervention for families with refugee background) skal vurdere effekten av DUÅs foreldreveiledningsprogram for familier med flyktningsbakgrunn. DUÅs foreldreprogram for familier som har barn med autismespekterforstyrrelser har blitt etablert i flere spesialisttjenester, og evaluering av dette tiltaket er under planlegging. Det er også utviklet en egen modul tilpasset barn med ADHD for DUÅs foreldreprogram som benyttes i spesialisthelsetjenesten, og en evaluering av dette tiltaket er under planlegging. Forskning på DUÅs skole- og barnehageprogram er avsluttet. Som et resultat av positive funn fra denne forskningen ble arbeidet med revitalisering av implementeringen av DUÅs skole- og barnehageprogram iverksatt.

6.8 Bufdir: Kompetansesatsing for kommunalt barnevern

RKBU Midt-Norge har arbeidet med følgende av Bufdirs kompetansesatsing for kommunalt barnevern:

- Veiledningsteam
- Læringsnettverk
- Tjenestestøtteprogrammet for kommunalt barnevern
- Videreutdanning i barnevernledelse
- Videreutdanning i barnevernveiledning (RKBU–Nord UIT)

6.8.1 Veiledningsteam

Veiledningsteam er et nasjonalt tiltak for kommunalt barnevern ledet av Bufdir og RKBU Midt-Norge. Fylkesmannen har foreslått kommuner til dette tiltaket, som er frivillig og i samarbeid med kommunene og Bufdir har i alt 13 kommuner fordelt på hele landet tatt imot tilbudet. Elleve veiledere rekruttert av Bufdir har jobbet sammen to og to opp mot barnevernledere og kommuner i hver av de 13 kommunene. Tilbudet har en varighet på to år og de første kommunene avsluttes i løpet av våren 2020.

RKBU Midt-Norge har ansvaret for rekruttering av metaveiledere, samt innhold og gjennomføring av fagsamlingene. Tema i fagsamlingene har i stor grad fokusert på lederrollen og ledelse, samt metaveiledning av veilederne. Midtveiseevalueringen fra kommunene viser at kommunene har gruppert tiltaksarbeidet i følgende utviklingsområder:

- Ivareta lovpålagte oppgaver og arbeid i tråd med faste prosedyrer.
- Organisering, ledelse og organisasjonskultur.
- Faglig utvikling, kvalitet i tiltak og tjenester som leveres og tverrfaglig samarbeid.

6.8.2 Læringsnettverk

Fylkesmannen i hvert fylke har ansvaret for dette tiltaket. RKBU Midt-Norge har bidratt i planlegging og gjennomføring av fagsamlinger og konferanser for alle barnevernlederne i henholdsvis Møre og Romsdal og Trøndelag fylker. Se punkt 5.9.

6.8.3 Tjenestestøtteprogrammet

Fylkesmannen foreslår kommuner til tjenestestøtteprogrammet og i samarbeid med Bufdir blir det satt sammen klynger av barneverntjenester som geografisk befinner seg i nærheten av hverandre. Sentrene får tildelt klynger som fortrinnsvis befinner seg i sentrets region. Programmet gjennomføres samlingsbasert med formøte, tre ledersamlinger og tre fellessamlinger for hele tjenesten, samt en oppfølgingssamling et halvt år etterpå. For å lykkes med dette arbeidet er det en forutsetning av tjenesten jobber med programmet mellom samlinger. Planen er at alle barneverntjenester i landet skal ha fått tilbud om tjenestestøtteprogrammet innen 2024. RKBU Midt-Norge har tre prosessledere og en person som bidrar administrativt. En av prosesslederne sitter i kjernegruppen og ansvarsgruppen som koordineres av prosjektledelsen i RBUP Øst og sør.

I 2019 har en barnevernklynge fra Møre og Romsdal gjennomført siste ledersamling samt oppfølgingssamling. En klynge i Vest-Finnmark har også gjennomført oppfølgingsamling. Disse klyngene hadde oppstart i 2018. I 2019 har det vært gjennomført to klynger med et betraktelig større antall deltakere enn tidligere år. Klyngene har vært satt sammen av en stor tjeneste og en mindre tjeneste og er begge fra Trøndelag fylke. I tillegg har RKBU Midt-Norge delt en klynge med RKBU Vest. Klyngen er geografisk tilhørende i vest.

Resultatet av tjenestestøtteprogrammet kan vi til dels se av utviklingsplanene som tjenestene ferdigstiller til siste ledersamling. Flere av de mindre tjenestene som har en del nyansatte har valgt «organisering av tjenesten, strukturering av tiden og tjenesten med faste møtepunkter der tema for møtene er forutbestemt» som tema, mens flere av tjenestene (uavhengig av størrelse) har valgt å sette fokus på «tiltaksplanen, og i hvilken grad den er i samsvar med undersøkelsesrapporten og prosessen rundt evaluering av tiltaksplanen.» De store tjenestene har flere utviklingsmål og et gjentakende mål har vært «trygghet, støtte og en vi-opplevelse for de ansatte».

6.8.4 Videreutdanning i barnevernledelse

Denne utdanningen er omtalt under kapittel 3.4 om undervisning.

6.8.5 Videreutdanning i barnevernfaglig veiledning

Utdanningen er koordinert av og er tilknyttet RKBU Nord UIT. RKBU Midt-Norge bidrar med forelesninger og i samlinger, samt har en lokal veiledningsgruppe i Trondheim.

7. Nasjonale funksjoner/oppgaver

7.1 Ungsinn.no

For at det skal være enklere å vite hvor godt kunnskapsgrunnlaget til de ulike tiltakene er, klassifiseres de på evidensnivå. Klassifiseringen følger beskrevne kriterier for at tiltakene skal bli vurdert på samme grunnlag. Kriteriene ble revidert i 2015, og tiltak publisert før dette er klassifisert i ett av fire nivåer, mens tiltak publisert senere er klassifisert i ett av 5+1 evidensnivåer. Klassifiseringen bygger på en vurdering av tiltakets beskrivelse, teoretiske forankring, og om det foreligger studier av tiltakets effekt og om det finnes systemer som sikrer god implementering. Planen er å gradvis oppdatere alle de gamle artiklene i henhold til nye kriterier. En medarbeider fra RKBU Midt-Norge har vært på opplæring i Tromsø i år for å kunne bli forfatter i tidsskriftet.

7.2 PsykTestBarn.no

RKBU deltok også i 2019 i PsykTestBarn prosjektet med en representant i fagpanelet. Det ble avholdt møte for fagpanelet i Trondheim våren 2019 der RKBU Midt-Norge var vertskap. Høsten 2019 gjennomførte man et vellykket skrive- og rekrutteringsseminar i Gøteborg for å få lært opp, og rekruttert unge forskere til PsykTestBarn-arbeid, bl.a. som artikkelforfattere.

Fire ansatte fra RKBU Midt-Norge Norge deltok på seminaret og dette førte til at to nye artikler er under arbeid. Etter vår vurdering har arbeidet med PsykTestBarn i samarbeid med de andre tre regionsentrene bidratt til en god videreutvikling av tidsskriftet. Både Ungsinn.no og Psyktestbarn.no brukes aktivt i vårt arbeid med folkehelse og i vårt øvrige tjenestestøttearbeid i kommunene.

8. Nasjonale koordineringsoppgaver

8.1 DUÅ

Se årsrapport fra RKBU Nord som har koordineringsansvaret for «De utrolige årene - DUÅ», samt våre egne bidrag som er anført under kap. 6.7.

8.2 Sped- og småbarn

Se årsrapport fra RBUP som har koordineringsansvaret for «Sped- og småbarnsarbeidet», samt vår egen aktivitet som er rapportert under kap. 6.6.

8.3 Kommuneprogrammet kommunalt barnevern

Se årsrapport fra RBUP som har koordineringsansvaret for «Kommuneprogrammet kommunalt barnevern», samt vår egen aktivitet som er beskrevet i kap. 6.8 og 5.10.

Foto: Adobe Stock

9. Vedlegg

9.1 Cristin

9.1.1 Vitenskapelige artikler

Aanondsen, Chris Margaret; Jozefiak, Thomas; Heiling, Kerstin; Rimehaug, Tormod (Nivå 1)

Validation of the Strengths and Difficulties Self-Report in Norwegian Sign Language. *Journal of Deaf Studies and Deaf Education* 2019. Vol. 25 (1) s. 91-104. HNT, NTNU, STO.

Arnli, Magnus Bossum; Meta, Rahmina; Lydersen, Stian; Torp, Sverre Helge (Nivå 1)

HER3 and HER4 are highly expressed in human meningiomas. *Pathology, Research and Practice* 2019. Vol. 215 (10) s. -. NTNU, STO.

Askim, Torunn; Saltvedt, Ingvild; Hokstad, Anne; Indredavik, Bent; Halsteinli, Vidar; Thingstad, Pernille; Bergh, Elin; Lydersen, Stian; Døhl, Øystein; Thommessen, Bente (Nivå 1)

A MULTIMODAL INDIVIDUALIZED INTERVENTION TO PREVENT FUNCTIONAL DECLINE AFTER STROKE. A RANDOMISED CONTROLLED TRIAL ON LONG-TERM FOLLOW-UP AFTER STROKE (THE LAST-LONG TRIAL). *European Stroke Journal* 2019. Vol. 4 (1) Suppl. May 2019 s. 811-811. Sammendrag/abstrakt – vitenskapelig. AHUS, NTNU.

Babiano-Espinosa, Lucia; Wolters, Lidewij H.; Weidle, Bernhard; op de Beek, Vivian; Pedersen, Sindre Andre; Compton, Scott N.; Skokauskas, Norbert (Nivå 1)

Acceptability, feasibility, and efficacy of Internet cognitive behavioral therapy (iCBT) for pediatric obsessive-compulsive disorder: a systematic review. *Systematic Reviews* 2019. Vol. 8:284. s. 1-16. NTNU.

Bragantini, Daniela; Sivertsen, Børge; Gehrman, Philip; Lydersen, Stian; Guzey, Ismail Cuneyt (Nivå 1)

Differences in anxiety levels among symptoms of insomnia. The HUNT Study. *Sleep Health* 2019. Vol. 5 (4) s. 370-375. FHI, HELSEFONNA, NTNU, STO.

Bragantini, Daniela; Sivertsen, Børge; Gehrman, Philip; Lydersen, Stian; Guzey, Ismail Cuneyt (Nivå 1)

Genetic polymorphisms associated with sleep-related phenotypes; relationships with individual nocturnal symptoms of insomnia in the HUNT study. *BMC Medical Genetics* 2019. Vol. 20. s. 1-7. FHI, HELSEFONNA, NTNU, STO.

Bragantini, Daniela; Sivertsen, Børge; Gehrman, Philip; Lydersen, Stian; Guzey, Ismail Cuneyt (Nivå 1)

Variations in circadian genes and individual nocturnal symptoms of insomnia. The HUNT Study. *Chronobiology International* 2019. Vol. 36 (5) s. 681-688. FHI, HELSEFONNA, NTNU, STO.

Chaulagain, Ashmita; Kunwar, Arun; Watts, Sarah; Guerrero, Anthony P.S.; Skokauskas, Norbert (Nivå 1)

Child and adolescent mental health problems in Nepal: a scoping review. *International Journal of Mental Health Systems* 2019. Vol. 13:53. s. 1-8. NTNU.

Clausen, Carolyn; Bazaid, Khalid; Azeem, Muhammad Waqar; Abdelrahim, Fathelaliem; Elgawad, Ahmed A. Abd; Alamiri, Bibi; AlAnsari, Ahmed Malalla; Alhamzawi, Ali; Al Mai, Ahmad Mohammed; Bakhiet, Aisha Motwakil; Bashtawi, Mahmoud; Cuhadaroglu, Fusun; Hedar, Mazen; Holdar, Mohammad; Jabr, Samah; Jafri, Ather Sajjad; Jumaian, Amjad; Moussa, Suaad; Osman, Abdelgadir Hussein; Razjouyan, Katayoon; Yanes, Eyad; Guerrero, Anthony P S; Skokauskas, Norbert (Nivå 2)

Child and adolescent psychiatry training and services in the Middle East region: a current status assessment. *European Child and Adolescent Psychiatry* 2019. Vol. 29 (1) s. 51-61. NTNU.

Drugli, May Britt; Berg-Nielsen, Turid Suzanne (Nivå 1)

Samspillskvalitet mellom ansatte og små barn (1-3 år) i norske barnehager. *Paideia* 2019. Vol. 17, s. 37-47. HINN, NTNU, STO.

Evensen, Sigurd Storhaug; Bourke, Alan; Lydersen, Stian; Sletvold, Olav; Saltvedt, Ingvild; Wyller, Torgeir Bruun; Taraldsen, Kristin (Nivå 1)

Motor activity across delirium motor subtypes in geriatric patients assessed using body-worn sensors: a Norwegian cross-sectional study. *BMJ Open* 2019. Vol. 9 e026401. (2) s. 1-7. NTNU, STO, UiO.

Evensen, Sigurd; Saltvedt, Ingvild; Lydersen, Stian; Wyller, Torgeir Bruun; Taraldsen, Kristin; Sletvold, Olav (Nivå 1)

Delirium motor subtypes and prognosis in hospitalized geriatric patients? A prospective observational study. *Journal of Psychosomatic Research* 2019. Vol. 122, s. 24-28. NTNU, OUS, STO, UiO.

Farup, Per Grønnaas; Lydersen, Stian; Valeur, Jørgen (Nivå 1)

Are Nonnutritive Sweeteners Obesogenic? Associations between Diet, Faecal Microbiota, and Short-Chain Fatty Acids in Morbidly Obese Subjects. *Journal of Obesity* 2019. Vol. 2019. s. 1-8. LDS, NTNU, SI.

Goto, Ryunosuke; Fujio, Miyuki; Matsuda, Natsumi; Fujiwara, Mayu; Nobuyoshi, Marina; Nonaka, Maiko; Kono, Toshiaki; Kojima, Masaki; Skokauskas, Norbert; Kano, Yukiko (Nivå 1)

The effects of comorbid Tourette symptoms on distress caused by compulsive-like behavior in very young children: A cross-sectional study. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health (CAPMH)* 2019. Vol. 13 (28) s. 1-7. NTNU.

Gotvassli, Kjell Aage; Moe, Torill (Nivå 1)

Bridging the gap – the role of leadership in professional judgement in child protection services. *Nordic Social Work Research* 2019 s. 1-13. NORD, NTNU.

Gunnes, Mari; Indredavik, Bent; Langhammer, Birgitta; Lydersen, Stian; Ihle-Hansen, Hege; Dahl, Anne Eitrem; Askim, Torunn (Nivå 1)

Associations Between Adherence to the Physical Activity and Exercise Program Applied in the LAST Study and Functional Recovery After Stroke. *Archives of Physical Medicine and Rehabilitation* 2019 s. 1-9. OSLOMET, NTNU, OUS, STO, SUNNAAS, VV.

Haugland, Siri Håvås; Coombes, Lindsey; Strandheim, Arve (Nivå 1)

Are Sexually Offensive or Violent Experiences More Common among Adolescents Exposed to Parental Alcohol Intoxication? *Child Abuse Review* <http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1002/%28ISSN%291099-0852> 2019. Vol. 28 (5) s. 366-380. HNT, NTNU, UIA.

Hirota, Tomaya; Guerrero, Anthony; Sartorius, Norman; Fung, Daniel; Leventhal, Bennett; Ong, Say H.; Kaneko, Hitoshi; Apinuntavech, Suporn; Bennett, Abang; Bhoomikumar, Jegannathan; Cheon, Keun-Ah; Davaasuren, Oyunsuren; Gau, Susan; Hall, Brian James; Koren, Evgeny; Nguyen, Tuan van; Oo, Tin; Tan, Susan; Tateno, Masaru; Thikeo, Manivone; Wiguna, Tjhin; Wong, Mark; Zheng, Yi; Skokauskas, Norbert (Nivå 1)

Child and adolescent psychiatry in the Far East: A 5-year follow up on the Consortium on Academic Child and Adolescent Psychiatry in the Far East (CACAP-FE) study. *Psychiatry and Clinical Neurosciences* 2019. Vol. 73, s. 83-89. NTNU.

Heyne, David; Gentle-Genitty, Carolyn; Landell, Malin Gren; Melvin, Glenn; Chu, Brian C.; Gallé-Tessonneau, Marie; Askeland, Kristin Gärtner; González, Carolina; Havik, Trude; Ingul, Jo Magne; Johnsen, Daniel Bach; Keppens, Gil; Knollmann, Martin; Lyon, Aaron R.; Maeda, Naoki; Reissner, Volker; Sauter, Floor; Silverman, Wendy K.; Thastum, Mikael; Tonge, Bruce J.; Kearney, Christopher A. (Nivå 2)

Improving school attendance by enhancing communication among stakeholders: establishment of the International Network for School Attendance (INSA). *European Child and Adolescent Psychiatry* 2019. NORCE, UIS, NTNU.

Hollung, Sandra Julsen; Bakken, Inger Johanne Landsjøåsen; Vik, Torstein; Lydersen, Stian; Wiik, Robert; Aaberg, Kari Modalsli; Andersen, Guro Lillemoen (Nivå 1)

Comorbidities in cerebral palsy: a patient registry study. *Developmental Medicine & Child Neurology* 2019 Vol. 62 (1) s. 97-103. FHI, NTNU, OUS, SIV.

Hollung, Sandra Julsen; Bakken, Inger Johanne Landsjøåsen; Vik, Torstein; Wiik, Robert; Lydersen, Stian; Andersen, Guro Lillemoen (Nivå 1)

Cerebral palsy and comorbidities, a National Registry Study in Norway. *Developmental Medicine & Child Neurology* 2019. Vol. 61. Suppl. S3. FHI, NTNU, SIV.

Hoogman, Martine; Muetzel, Ryan; Guimãraes, João-Tiago; Shumskaya, Elena; Mennes, Maarten; Zwiers, Marcel P.; Jahanshad, Neda; Sudre, Gustavo; Wolfers, Thomas; Earl, Eric A.; Soliva Vila, Juan Carlos; Vives-Gilabert, Yolanda; Khadka, Sabin; Novotny, Stephanie E.; Hartman, Catharina A.; Heslenfeld, Dirk J.; Schweren, Lizanne J.S.; Ambrosino, Sara; Oranje, Bob; De Zeeuw Oranje, Patrick; Chaim-Avancini, Tiffany M.; Rosa, Pedro G.P.; Zanetti, Marcus V.; Malpas, Charles B.; Kohls, Gregor; von Polier, Georg G.; Seitz, Jochen; Biederman, Joseph; Doyle, Alysa E.; Dale, Anders; van Erp, Theo G.M.; Epstein, Jeffery N.; Jernigan, Terry L.; Baur-Streubel, Ramona; Ziegler, Georg C.; Zierhut, Kathrin C.; Schranter, Anouk; Høvik, Marie Farstad; Lundervold, Astri; Kelly, Clare; McCarthy, Hazel; Skokauskas, Norbert; O'Gorman Tuura, Ruth L.; Calvo, Anna; Lera-Miguel, Sara; Nicolau, Rosa; Chantiluke, Kaylita C.; Christakou, Anastasia; Vance, Alasdair; Cercignani, Mara; Gabel, Matt C.; Asherson, Philip; Baumeister, Sarah; Brandeis, Daniel; Hohmann, Sarah; Bramati, Ivanei E.; Tovar-Moll, Fernanda; Fallgatter, Andreas J.; Kardatzki, Bernd; Schwarz, Lena; Anikin, Anatoly; Baranov, Alexandr; Gogberashvili, Tinatin; Kapilushniy, Dmitry; Solovieva, Anastasia; El Marroun, Hanan; White, Tonya; Karkashadze, Georgii; Namazova-Baranova, Leyla; Ethofer, Thomas; Mattos, Paulo; Banaschewski, Tobias; Coghill, David; Plessen, Kerstin J.; Kuntsi, Jonna; Mehta, Mitul A.; Paloyelis, Yannis; Harrison, Neil A.; Bellgrove, Mark A.; Silk, Tim J.; Cubillo, Ana I.; Rubia, Katya; Lazaro, Luisa; Brem, Silvia; Walitza, Susanne; Frodl, Thomas; Zentis, Mariam; Castellanos, Francisco X.; Yoncheva, Yuliya N.; Haavik, Jan; Reneman, Liesbeth; Conzelmann, Annette; Lesch, Klaus-Peter; Pauli, Paul; Reif, Andreas; Tamm, Leanne; Konrad, Kerstin; Oberwelland Weiss, Eileen; Busatto, Geraldo F.; Louza, Mario R.; Durston, Sarah; Hoekstra, Pieter J.; Oosterlaan, Jaap; Stevens, Michael C.; Ramos-Quiroga, Josep-Antoni; Vilarroya, Oscar; Fair, Damien A.; Nigg, Joel T.; Thompson, Paul M.; Buitelaar, Jan K.; Faraone, Stephen V.; Shaw, Philip; Tiemeier, Henning; Bralten, Janita; Franke, Barbara (Nivå 2)

Brain imaging of the cortex in ADHD: A coordinated analysis of large-scale clinical and population-based samples. *American Journal of Psychiatry* 2019. Vol. 176 (7) s. 531-542.

HAUKELAND, NTNU, UiB, UiO.

Høvik, Lise Husby; Gjeilo, Kari Hanne; Lydersen, Stian; Rickard, Claire; Røtvold, Benedikte; Damås, Jan Kristian; Solligård, Erik; Gustad, Lise (Nivå 2)

Monitoring quality of care for peripheral intravenous catheters; feasibility and reliability of the peripheral intravenous catheter's mini questionnaire (PIVC-miniQ). *BMC Health Services Research* 2019. Vol. 19 (636) s. 1-10. HNT, NTNU, STO.

Høyland, Anne Lise; Nærland, Terje; Engstrøm, Morten; Torske, Tonje; Lydersen, Stian; Andreassen, Ole Andreas (Nivå 1)

Atypical event-related potentials revealed during the passive parts of a Go-NoGo task in autism spectrum disorder: a case-control study. *Molecular Autism* 2019. Vol. 10 (10). NTNU, OUS, STO, UiO, VV.

Højgaard, Davíð Rúrik Martinsson A.; Skarphedinsson, Gudmundur; Ivarsson, Tord; Weidle, Bernhard; Nissen, Judith Becker; Hybel, Katja A.; Torp, Nor Christian; Melin, Karin; Thomsen, Per Hove (Nivå 2)

Hoarding in children and adolescents with obsessive-compulsive disorder: prevalence, clinical correlates, and cognitive behavioral therapy outcome. *European Child and Adolescent Psychiatry* 2019. Vol. 28 (8) s. 1097-1106. NTNU, RBUP-ØS, VV.

Ihle-Hansen, Hege; Langhammer, Birgitta; Lydersen, Stian; Gunnes, Mari; Indredavik, Bent; Askim, Torunn (Nivå 1)

A physical activity intervention to prevent cognitive decline after stroke – Secondary results from the LAST (Life After Stroke) study. An 18-month randomised controlled trial. *Journal of Rehabilitation Medicine* 2019. Vol. 51 (9) s. 646-651. OSLOMET, NTNU, OUS, STO, SUNNAAS.

Ildstad, Fredrik; Ellekjær, Hanne; Wethal, Torgeir; Lydersen, Stian; Sund, Janne Kutschera; Fjærtøft, Hild; Schuler, Stephan; Horn, Jens; Bråthen, Geir; Midtsæther, Ann-Grete; Morsund, Åse Hagen; Lillebø, Marja-Liisa; Seljeseth, Yngve Müller; Indredavik, Bent (Nivå 1)

Stroke risk after transient ischemic attack in a Norwegian prospective cohort. *BMC Neurology* 2019. Vol. 19, s. 1-7. HMR, HNT, NTNU, STO.

Jensen, Sanne; Højgaard, David R.M.A.; Hybel, Katja A.; Mortensen, Erik; Skarphedinsson, Gudmundur; Melin, Karin; Ivarsson, Tord; Nissen, Judith Becker; Weidle, Bernhard; Valderhaug, Robert; Torp, Nor Christian; Dahl, Kitty; Compton, Scott; Thomsen, Per Hove (Nivå 2)

Distinct trajectories of long-term symptom severity in pediatric obsessive-compulsive disorder during and after stepped-care treatment. *Journal of Child Psychology and Psychiatry and Allied Disciplines* 2019. NTNU RBUP-ØS VV

Jozefiak, Thomas; Backer-Grøndahl, Agathe (Nivå 1)

Måleegenskaper ved den norske versjonen av Self-Perception Profile for Adolescents (SPPA). *PsykTestBARN* 2019. Vol. 9 (1). NTNU, RBUP-ØS.

Jozefiak, Thomas; Greger, Hanne Klæboe; Koot, Hans M.; Kløckner, Christian; Wallander, Jan Lance Anders (Nivå 2)

The role of family functioning and self-esteem in the quality of life of adolescents referred for psychiatric services: a 3-year follow-up. *Quality of Life Research* 2019. Vol. 28 (9) s. 2443-2452. NTNU, STO.

Kaasbøll, Jannike; Lassemo, Eva; Paulsen, Veronika; Melby, Line; Ose, Solveig Osborg (Nivå 1)

Foster parents' needs, perceptions and satisfaction with foster parent training: A systematic literature review. *Children and youth services review* 2019. Vol. 101. s. 33-41. NTNU, SAMFORSK, SINTEF.

Kaasbøll, Jannike; Paulsen, Veronika (Nivå 1)

What is known about the LGBTQ perspective in child welfare services? A scoping review protocol. *BMJ Open* 2019. Vol. 9 e030675 (9) s. 1-5. NTNU, SAMFORSK, SINTEF.

Kragh, Kristin; Husby, Marie; Melin, Karin; Weidle, Bernhard; Torp, Nor Christian; Højgaard, Davíð Rúrik Martinsson A.; Hybel, Katja Anna; Nissen, Judith Becker; Thomsen, Per Hove; Skarphéðinsson, Guðmundur Ágúst (Nivå 1)

Convergent and divergent validity of the schedule for affective disorders and schizophrenia for school-age children – present and lifetime version diagnoses in a sample of children and adolescents with obsessive-compulsive disorder. *Nordic Journal of Psychiatry* 2019. Vol. 73 (2) s. 111-117. NTNU, VV.

Kumperscak, H. Gregoric; Clausen, Carolyn; Anagnostopoulos, D. F.; Otasevic, Z. Barac; Marsanic, V. Boricevic; Burgic, M.; Como, A.; Nussbaum, L.; Milovancevic, M. Pejovic; Raleva, M.; Sartorius, N.; Shahini, M.; Terziev, D.; Skokauskas, Norbert (Nivå 2)

Child and adolescent psychiatry training and mental health care in Southeast Europe. *European Child and Adolescent Psychiatry* 2019. Vol. 29, s. 29-39. NTNU.

Leipoldt, Jonathan David; Harder, Annemiek T; Kayed, Nanna Sønnichsen; Grietens, Hans; Rimehaug, Tormod (Nivå 1)

Determinants and outcomes of social climate in therapeutic residential youth care: A systematic review. *Children and youth services review* 2019. Vol. 99, s. 429-440. HNT, NTNU.

Liu, Mengzhen; Jiang, Yu; Wedow, Robbee; Li, Yue; Brazel, David M.; Chen, Fang; Datta, Gargi; Davila-Velderrain, Jose; Mitchell, Amy; Skogholt, Anne Heidi; Sivertsen, Børge; Stordal, Eystein; Morken, Gunnar; Kallestad, Håvard; Heuch, Ingrid; Zwart, John-Anker; Fjukstad, Katrine Kveli; Pedersen, Linda Margareth; Johnsen, Marianne Bakke; Skrove, Marit Synnøve; Indredavik, Marit Sæbø; Drange, Ole Kristian; Bjerkeset, Ottar; Børte, Sigrid; Stensland, Synne; Choquet, Héléne; Docherty, Anna R.; Faul, Jessica D.; Foerster, Johanna R.; Fritsche, Lars; Gabrielsen, Maiken Elvestad; Gordon, Scott D.; Haessler, Jeffrey; Hottenga, Jouke-Jan; Huang, Hongyan; Jang, Seon-Kyeong; Jansen, Philip R.; Ling, Yueh; Mägi, Reedik; Matoba, Nana; McMahon, George; Mulas, Antonella; Orrú, Valeria; Palviainen, Teemu; Pandit, Anita; Reginsson, Gunnar W.; Smith, Jennifer A.; Taylor, Amy E.; Turman, Constance; Willemsen, Gonneke; Young, Hannah; Young, Kendra A.; Zajac, Gregory J.M.; Zhao, Wei; Zhou, Wei; Björnsdóttir, Gyda Thora; Boardman, Jason D.; Boehnke, Michael; Boomsma, Dorret I.; Chen, Chu; Davies, Gareth E.; Eaton, Charles B.; Winsvold, Bendik K S; Hveem, Kristian; Vrieze, Scott (Nivå 2)

Association studies of up to 1.2 million individuals yield new insights into the genetic etiology of tobacco and alcohol use. *Nature Genetics* 2019. Vol. 51 (2) s. 237-244. FHI, HELSEFONNA, NORD, HNT, NKVTS, NTNU, OUS, STO, UiO.

Lydersen, Stian; Fagerland, Morten; Laake, Petter (Nivå 1)

Alternativer til Fishers eksakte test. *Tidsskrift for Den norske legeförening* 2019. Vol. 139 (14) s. 1397-1397. HIM, NTNU, OUS, UiO.

Fishers eksakte test - hvordan smaker teen? *Tidsskrift for Den norske legeforening*. 2019, Vol. 139 (13) s. 1292-1292. HIM, NTNU, OUS, UiO.

Pearsons khikvadrattest. *Tidsskrift for Den norske legeforening* 2019. Vol. 139 (12) s. 1183-1183. HIM, NTNU, OUS, UiO.

Lærum, Astrid Merete Winsnes; Reitan, Solveig Merete Klæbo; Evensen, Kari Anne Indredavik; Lydersen, Stian; Brubakk, Ann-Mari; Skranes, Jon Sverre; Indredavik, Marit Sæbø (Nivå 1)

Psychiatric symptoms and risk factors in adults born preterm with very low birthweight or born small for gestational age at term. *BMC Psychiatry* 2019. Vol. 19:223. s. 1-14. OSLOMET, NTNU, SSHF, STO.

Løvaas, Mona Elisabeth S; Sund, Anne Mari; Lydersen, Stian; Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Holen, Solveig; Patras, Joshua; Adolfsen, Frode; Reinfjell, Trude (Nivå 1)

Does the transdiagnostic EMOTION intervention improve emotion regulation skills in children? *Journal of Child and Family Studies* 2019. Vol. 28 (3) s. 805-813. NTNU, RBUP-ØS, STO, UiT.

Mehlum, Lars; Ramleth, Ruth-Kari; Tørmoen, Anita Johanna; Haga, Egil; Diep, Lien My; Stanley, Barbara; Miller, Alec L.; Larsson, Bo Sture; Sund, Anne Mari; Grøholt, Berit (Nivå 2)

Long term effectiveness of dialectical behavior therapy versus enhanced usual care for adolescents with self-harming and suicidal behavior. *Journal of Child Psychology and Psychiatry and Allied Disciplines* 2019. Vol. 60 (10) s. 1112-1122. NTNU, STO, UiO.

Melin, Karin; Skarphéðinsson, Guðmundur Ágúst; Thomsen, Per Hove; Weidle, Bernhard; Torp, Nor Christian; Valderhaug, Robert; Højgaard, Davíð Rúrik Martinsson A.; Hybel, Katja Anna; Nissen, Judith Becker; Jensen, Sanne; Dahl, Kitty; Skärsäter, Ingela; Haugland, Bente Storm Mowatt; Ivarsson, Tord (Nivå 2)

Treatment Gains Are Sustainable in Pediatric Obsessive-Compulsive Disorder: Three-Year Follow-Up From the NordLOTS. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry* 2019. Vol. 59 (2) s. 244-253. HMR, NORCE, NTNU, RBUP-ØS, STO, VV.

Nakano, Mami; Upadhyaya, Subina; Chudal, Roshan; Skokauskas, Norbert; Luntamo, Terhi; Sourander, Andre; Kaneko, Hitoshi (Nivå 1)

Risk factors for impaired maternal bonding when infants are 3 months old: A longitudinal population-based study from Japan. *BMC Psychiatry* 2019. Vol. 19 (87) s. 1-9. NTNU.

Pedersen, Marit Løtveit; Holen, Solveig; Lydersen, Stian; Martinsen, Kristin Dagmar; Neumer, Simon-Peter; Adolfsen, Frode; Sund, Anne Mari (Nivå 1)

School functioning and internalizing problems in young schoolchildren. *BMC Psychology* 2019. Vol. 7:88. s. 1-13. NTNU, RBUP-ØS, STO, UiT.

Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Patras, Joshua; Neumer, Simon-Peter; Adolfsen, Frode; Martinsen, Kristin Dagmar; Holen, Solveig; Sund, Anne Mari; Martinussen, Monica (Nivå 2)

Facilitators and Barriers to the Implementation of EMOTION: An Indicated Intervention for Young Schoolchildren. *Scandinavian Journal of Educational Research* 2019 s. 1-16. NTNU, RBUP-ØS, STO, UiT.

Reindal, Lise; Nærland, Terje; Weidle, Bernhard; Lydersen, Stian; Andreassen, Ole Andreas; Sund, Anne Mari (Nivå 2)

Age of First Walking and Associations with Symptom Severity in Children with Suspected or Diagnosed Autism Spectrum Disorder. *Journal of Autism and Developmental Disorders* 2019 s. 1-17. HMR, NTNU, OUS, STO, UiO.

Rimehaug, Tormod; Holden, Karianne Framstad; Lydersen, Stian; Indredavik, Marit Sæbø (Nivå 2)

"Five-year changes in population newborn health associated with new preventive services in targeted risk-group pregnancies". *BMC Health Services Research* 2019. Vol. 19 (658) s. 1-9. HNT, NTNU.

Ross Raftemo, Anne Elisabeth; Mahendran, Arani; Hollung, Sandra Julsen; Jahnsen, Reidun; Lydersen, Stian; Vik, Torstein; Andersen, Guro Lillemoen (Nivå 1)

Bruk av botulinumtoksin A til barn med cerebral parese. *Tidsskrift for Den norske legeforening* 2019. Vol. 139 (8) s. 713-717. NTNU, OUS, PIHSØ, SIV, UiO.

Røyset, Bodil; Talseth-Palmer, Bente Anita; Lydersen, Stian; Farup, Per Grønnaas (Nivå 1)

Effects of a fall prevention program in elderly: A pragmatic observational study in two orthopedic departments. *Clinical Interventions in Aging* 2019. Vol. 14, s. 145-154. HMR, NTNU, SI.

Singstad, Marianne Tevik; Wallander, Jan Lance Anders; Lydersen, Stian; Wichstrøm, Lars; Kayed, Nanna Sønnichsen (Nivå 2)

Perceived social support among adolescents in Residential Youth Care. *Child & Family Social Work* 2019. NTNU.

Skalicka, Vera; Hygen, Beate Wold; Stenseng, Frode; Berg Kårstad, Silja; Wichstrøm, Lars (Nivå 1)

Screen time and the development of emotion understanding from age 4 to age 8: A community study. *British Journal of Developmental Psychology* 2019. Vol. 37 (3) s. 427-443. NTNU, SAMFORSK.

Skokauskas, Norbert; Fung, Daniel; Flaherty, Lois T.; von Klitzing, Kai; Pūras, Dainius; Servili, Chiara; Dua, Tarun; Falissard, Bruno; Vostanis, Panos; Moyano, María Beatriz; Feldman, Inna; Clark, Ciaran; Boričević, Vlatka; Patton, George; Leventhal, Bennett; Guerrero, Anthony (Nivå 1)

Shaping the future of child and adolescent psychiatry. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health (CAPMH)* 2019. Vol. 13:19. s. 1-7. NTNU.

Stea, Tonje Holte; Abildsnes, Eirik; Strandheim, Arve; Haugland, Siri Håvås (Nivå 1)

Do young people who are not in education, employment or training (NEET) have more health problems than their peers? A cross-sectional study among Norwegian adolescents. *Norsk Epidemiologi* 2019. Vol. 28 (1-2) s. 89-95. HNT, NTNU, UIA, UiB.

Suren, Pål; Bakken, Inger Johanne Landsjøåsen; Skurtveit, Svetlana; Handal, Marte; Reichborn-Kjennerud, Ted; Stoltenberg, Camilla; Nøstvik, Liv Irene; Weidle, Bernhard (Nivå 1)

Tourettes syndrom hos barn i Norge. *Tidsskrift for Den norske legeförening* 2019. Vol. 139 (17) s. 1648-1653. FHI, NTNU, STO, UiB, UiO.

Tateno, Masaru; Kim, Dai-Jin; Teo, Alan R; Skokauskas, Norbert; Guerrero, Anthony P S; Kato, Takahiro A (Nivå 1)

Smartphone addiction in Japanese college students: Usefulness of the Japanese version of the smartphone addiction scale as a screening tool for a new form of internet addiction. *Psychiatry Investigation* 2019. Vol. 16 (2) s. 115-120. NTNU.

Torp, Nor Christian; Weidle, Bernhard; Thomsen, Per Hove; Skarphedinsson, Gudmundur; Villabø, Marianne; Nissen, Judith Becker; Melin, Karin Holmgren; Dahl, Kitty; Valderhaug, Robert; Ivarsson, Tord (Nivå 1)

Is it time to rethink standard dosage of exposure-based cognitive behavioral therapy for pediatric obsessive-compulsive disorder?. *Psychiatry Research* 2019. Vol. 281. AHUS, NTNU, RBUP-ØS, VV.

Torske, Tonje; Nærland, Terje; Bettella, Francesco; Bjella, Thomas; Malt, Eva Albertsen; Høyland, Anne Lise; Stenberg, Nina; Øie, Merete Glenne; Andreassen, Ole Andreas (Nivå 1)

Autism spectrum disorder polygenic scores are associated with every day executive function in children admitted for clinical assessment. *Autism Research* 2019. AHUS, NTNU, OUS, SI, STO, UiO, VV.

Tveit, Håvard Horndalen; Drugli, May Britt; Fossum, Sturla; Handegård, Bjørn Helge; Stenseng, Frode (Nivå 2)

Does the Incredible Years Teacher Classroom Management programme improve child-teacher relationships in childcare centres? A 1-year universal intervention in a Norwegian community sample. *European Child and Adolescent Psychiatry* 2019 s. 1-12. DMMH, HINN, NTNU, UiT.

Tøndel, Hanne; Solberg, Arne; Lydersen, Stian; Jensen, Christer André; Kaasa, Stein; Lund, Jo-Åsmund (Nivå 1)

Rectal volume variations and estimated rectal dose during 8 weeks of image-guided radical 3D conformal external beam radiotherapy for prostate cancer. *Clinical and Translational Radiation Oncology* 2019. Vol. 15, s. 113-117. HMR, NTNU, OUS, STO, UiO.

Ursin, Kristin; Lydersen, Stian; Skomsvoll, Johan Fredrik; Wallenius, Marianne (Nivå 2)

Psoriatic arthritis disease activity during and after pregnancy: A prospective multicenter study. *Arthritis care & research* 2019. Vol. 71 (8) s. 1092-1100. NTNU, STO.

Visser, Katharina M; van Gink, Kirsten; Thissen, Floor; Visser, TA; Rimehaug, Tormod; Jansen, Lucrez CM; Popma, Arne (Nivå 1)

Development and Preliminary Evaluation of the Reaction to Unacceptable Behavior Inventory: A Questionnaire to Measure Progress in Implementation of Non-violent Resistance. *Child and Youth Care Forum* 2019. Vol. 49 (1) s. 43-57. HNT, NTNU.

Weidle, Bernhard; Chaulagain, Ashmita; Stensen, Kenneth; Aleksic, Branko; Skokauskas, Norbert; Inada, Toshiya (Nivå 1)

Drug-Induced Extrapyrimalidal Symptoms Scale of the Norwegian version: inter-rater and test-retest reliability. *Nordic Journal of Psychiatry* 2019. Vol. 73 (8) s. 546-550. NTNU.

Ådnanes, Marian; Melby, Line; Kaasbøll, Jannike; Kalseth, Jorid (Nivå 1)

Mental wellbeing among the oldest old, living in nursing home or at home. *European Journal of Public Health* 2019. Vol. 29. Suppl. 4 s. Tidsskriftpublikasjon – abstract – vitenskapelig. NTNU, SINTEF.

9.1.2 Bøker og bokkapitler

Borren, Ingrid; Eidet, Lise Mette; Dahlgren, Astrid; Hammerstrøm, Karianne Thune; Bjørndal, Arild; Sund, Anne Mari; Morken, Ida Sund.

Kunnskapsoppsummering: effekt av tiltak for angstlidelser hos barn og unge- oppdatert versjon. *Håndbok for barn og unges psykiske helse: oppsummert forskning om effekt av tiltak* 2019. Vitenskapelig oversiktsartikkel. FHI, NTNU, RBUP-ØS, STO, UiO.

Brockington, I; Andrés, Susana; Aydin, Nazan; Ballen, Natasha; Høivik, Magnhild Singstad.

The Stafford Interview. Bredbury, England: Ian Brockington 2019 (ISBN 0-9540633-9-2) 120 s. NTNU.

Lekhal, Ratib; Drugli, May Britt; Buøen, Elisabet Solheim.

Små barns læring. Cappelen Damm Akademisk 2019 (ISBN 978 82 02 58830 4) 151 s. BI, HINN, NTNU, RBUP-ØS.

Lekhal, Samira; Slapø, Helena; Lekhal, Ratib; Drugli, May Britt.

Kosthold og fysisk helse. Cappelen Damm Akademisk 2019 (ISBN 978-82-02-63892-4) 131 s. BI, HINN, OSLOMET, NTNU, SIV.

Moe, Torill; Gotvassli, Kjell Aage.

Etiske utfordringer og dilemmaer i aksjonsforskning. I: *Aksjonsforskning på mange vis. Forsknings- og utviklingsarbeid i barnehagen*. Cappelen Damm Akademisk 2019 ISBN 978-82-02-61298-6. s. 75-93. DMMH, NORD, NTNU.

Morken, Ida Sund; Dahlgren, Astrid; Nøvik, Torunn Stene.

Kunnskapsoppsummering: effekt av tiltak for bipolar lidelse hos barn og unge. *Håndbok for barn og unges psykiske helse: oppsummert forskning om effekt av tiltak* 2019. NTNU, RBUP-ØS.

Weidle, Bernhard; Ivarsson, Tord.

Treatments for Obsessive-Compulsive Disorder and Comorbid Disorders. I: *Innovations in CBT for Childhood Anxiety, OCD, and PTSD. Improving Access and Outcomes*. Cambridge University Press 2019 ISBN 9781108401326. s. 444-466. NTNU.

9.1.3 Rapporter og doktoravhandlinger

Kirkhaug, Bente.

Externalizing problems in young students: assessment, correlates and intervention. Trondheim: Norwegian University of Science and Technology 2019 (ISBN 978-82-326-4128-4) 70 s. Doktoravhandling ved NTNU (2019:266). NTNU.

Lauritzen, Camilla; Vis, Svein Arild; Ulset, Gro; Tjelflaat, Torill; Rustad, Kirsten Buck.

Meldinger til barnevernet. Barnevernets undersøkelsesarbeid - delrapport 3. Tromsø: RKBU Nord 2019 (ISBN 978-82-93031-61-1) 122 s. NTNU, UiT.

Reedtz, Charlotte; Kvestad, Ingrid; Slinning, Kari; Sandnes, Kjersti.

Strategi for RBUP/RKBUs satsing på sped- og småbarnsfeltet 2019 - 2022. UiT Norges Arktiske universitet 2019 16 s. NORCE, NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Sigurdson, Johannes Foss.

Long-term effects of bullying and social adaptation in adulthood - Mental health and social adaptation in adulthood. Trondheim: Norwegian University of Science and Technology 2019 (ISBN 978-82-326-3684-6) 130 s. Doktoravhandling ved NTNU (40). NTNU.

9.1.4 Vitenskapelige foredrag

Farup, Per Grønaas; Lydersen, Stian; Valeur, Jørgen

Are non-nutritive sweeteners obesogenic by altering the faecal microbiota and their metabolites? 26th European Congress on Obesity. Glasgow 28.4.-1.5.2019. LDS, NTNU.

Gjellesvik, Tor Ivar; Becker, Frank; Tjønna, Arnt Erik; Indredavik, Bent; Nilsen, Halvard Knut; Brurok, Berit; Tørhaug, Tom; Busuladzic, Maja; Lydersen, Stian; Askim, Torunn

HIGH-INTENSITY INTERVAL TRAINING AFTER STROKE (HIIT-STROKE STUDY) – EFFECTS ON PEAK OXYGEN UPTAKE – A RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL. European Stroke Organization Conference. Milano 22.-24.5.2019. NTNU, HMR, UiO.

Hollung, Sandra Julsen; Bakken, Inger Johanne Landsjøåsen; Vik, Torstein; Wiik, Robert; Lydersen, Stian; Andersen, Guro Lillemoen

Cerebral palsy and comorbidities, a National Registry Study in Norway. American Academy for Cerebral Palsy and Developmental Medicine. Aanaheim, CA 18.-21.9.2019. FHI, NTNU, SIV.

Høvik, Lise Husby; Gjeilo, Kari Hanne; Lydersen, Stian; Rickard, Claire M.; Røtvold, Benedikte; Damås, Jan Kristian; Solligård, Erik; Gustad, Lise

Monitoring quality of care for peripheral intravenous catheters; feasibility and reliability of the peripheral intravenous catheters mini questionnaire (PIVC-miniQ). ESICM Lives2019. Berlin 30.9.-2.10.2019. NTNU.

Høvik, Magnhild Singstad; Onsøien, Ragnhild

Marte Meo – fra teori og praksis til empiri. Årskonferanse i regi av Nordic Association for Infant Mental Health. Trondheim 11.-12.9.2019. NTNU.

Martinsen, Kristin Dagmar; Neumer, Simon-Peter; Holen, Solveig; Sund, Anne Mari; Ingul, Jo Magne; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Adolfsen, Frode; Patras, Joshua

Forebyggende arbeid i kommunene: Erfaringer fra TIM-studien og videreføring i ECHO. RBUP Jubileumskonferanse. Oslo. 8.10.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Martinsen, Kristin Dagmar; Neumer, Simon-Peter; Holen, Solveig; Sund, Anne Mari; Løvaas, Mona Elisabeth S; Ingul, Jo Magne; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Adolfsen, Frode; Patras, Joshua

TRANSFER FROM A TRADITIONAL CBT GROUP INTERVENTION TO A PARTIAL WEB-BASED SOLUTION. 5th International Congress of Clinical and Health Psychology on Children and Adolescents. Aitana 15.11.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Holen, Solveig; Patras, Joshua; Adolfsen, Frode; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Ingul, Jo Magne; Sund, Anne Mari

Development of a new measurement feedback system for children with emotional problems. Konferanse. Arr.: IATANA. Oviedo 13.-16.11.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Patras, Joshua; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Holen, Solveig; Adolfsen, Frode; Ingul, Jo Magne; Sund, Anne Mari

Optimizing Evidence Based Interventions (EBI) for children and adolescents in Norway. Pre-Symposium WCBCT. Workshop. 14.-16.7.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiO, UiT.

Patras, Joshua; Gammelsæther, Siri; Saus, Merete; Bjørknes, Ragnhild; Douglas, Marcela; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Neumer, Simon-Peter

Supported Parenting Interventions for Families with Refugee Background: Feedback from the EIY Group. Meeting of European Incredible Years Network. 20.-21.11.2019. NTNU, UiB, UiT, NORCE.

Patras, Joshua; Neumer, Simon-Peter; Gammelsæther, Siri; Saus, Merete; Douglas, Marcela; Bjørknes, Ragnhild; Rasmussen, Lene-Mari Potulski

Parenting interventions families with refugee and minority backgrounds. NUBU Fagkonferanse. 26.-27.11.2019. NTNU, UiB, UiT, NORCE.

Patras, Joshua; Saus, Merete; Gammelsæther, Siri; Douglas, Marcela; Bjørknes, Ragnhild; Neumer, Simon-Peter

Presenting an evaluation of Parenting Interventions for Families with Refugee Background - The PIRM Study. Innafor. 8.-10.10.2019. NTNU, UiB, UiT, NORCE.

Patras, Joshua; Saus, Merete; Gammelsæther, Siri; Neumer, Simon-Peter; Douglas, Marcela

Using parenting interventions to help refugee families in Norway: An introduction to immigration. National Meeting of Statped. 9.4.2019. NTNU, UiT.

Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Neumer, Simon-Peter; Patras, Joshua; Martinsen, Kristin Dagmar; Adolfsen, Frode; Ingul, Jo Magne; Sund, Anne Mari; Holen, Solveig

HOW CAN USE OF VIRTUAL REALITY TECHNOLOGY HELP IMPROVE AN INTERVENTION FOR CHILDREN WITH EMOTIONAL PROBLEMS? 5th International Congress of Clinical and health psychology on children and adolescents. Oviedo. 14.-16.11.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Reindal, Lise

Funksjonsnivå og symptomer hos barn med autistiske trekk. BUP-gen studien - resultater og veien videre (åpent seminar). Arr.: NTNU RKBU Midt-Norge. Trondheim 22.5.2019. HMR, NTNU.

Reindal, Lise; Nærland, Terje; Weidle, Bernhard; Lydersen, Stian; Andreassen, Ole Andreas; Sund, Anne Mari

Tidlig motorikk og sammenheng med grad av autismesymptomer blant norske barn utredet for mistenkt autismespekterforstyrrelse (ASF). Regional forskingskonferanse Helse Midt Norge. Kristiansund 2.-3.10.2019. HMR, NTNU, OUS, STO, UiO.

Sandnes, Kjersti

Psykometriske egenskaper ved Working Model of the Child Interview (WMCi). Nordisk Marce´. 24.-25.10.2019. NTNU.

Sandnes, Kjersti; Stensen, Kenneth

ASQ:SE, validering av et screeningverktøy. "Nå de små": sped- og småbarnskonferansen i Midt-Norge. Arr.: NTNU RKBU Midt-Norge. Steinkjer 3.-4.4.2019. NTNU.

Skalicka, Vera; Hygen, Beate Wold; Stenseng, Frode; Berg Kårstad, Silja; Wichstrøm, Lars

Screen time and the development of emotion understanding. 19th European conference on developmental psychology. 29.8.-1.9.2019. NTNU.

9.1.5 Faglige foredrag/presentasjoner

Adolfson, Frode; Patras, Joshua; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Ingul, Jo Magne; Sund, Anne Marie; Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Holen, Solveig

ECHO- Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge. Faglig foredrag. Fauske 27.5.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Adolfson, Frode; Patras, Joshua; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Martinsen, Kristin Dagmar; Holen, Solveig; Neumer, Simon-Peter; Ingul, Jo Magne; Sund, Anne Marie

ECHO- Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge. Faglig foredrag. Narvik 22.5.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Adolfson, Frode; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Patras, Joshua; Holen, Solveig; Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Sund, Anne Marie; Ingul, Jo Magne

ECHO- Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge. Faglig foredrag. Harstad 25.4.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Adolfson, Frode; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Patras, Joshua; Ingul, Jo Magne; Martinsen, Kristin Dagmar; Neumer, Simon-Peter; Holen, Solveig; Sund, Anne Marie

ECHO- Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge. Faglig foredrag. Mosjøen 13.8.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Adolfson, Frode; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Patras, Joshua; Ingul, Jo Magne; Sund, Anne Marie; Martinsen, Kristin Dagmar; Holen, Solveig; Neumer, Simon-Peter

ECHO- Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge. Staped. 8.3.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Adolfson, Frode; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Patras, Joshua; Ingul, Jo Magne; Sund, Anne Marie; Martinsen, Kristin Dagmar; Neumer, Simon-Peter; Holen, Solveig

ECHO- Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge. Faglig foredrag. Bodø 26.4.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Adolfson, Frode; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Patras, Joshua; Sund, Anne Marie; Ingul, Jo Magne; Martinsen, Kristin Dagmar; Holen, Solveig; Neumer, Simon-Peter

ECHO- Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge. Faglig foredrag. Vågan 24.6.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Adolfson, Frode; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Patras, Joshua; Neumer, Simon-Peter; Holen, Solveig; Martinsen, Kristin Dagmar; Sund, Anne Marie; Ingul, Jo Magne

ECHO- Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge. Faglig foredrag. Hammerfest 16.8.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Askim, Torunn; Saltvedt, Ingvild; Hokstad, Anne; Indredavik, Bent; Halsteinli, Vidar; Thingstad, Pernille; Bergh, Elin; Lydersen, Stian; Døhl, Øystein; Thommessen, Bente

A MULTIMODAL INDIVIDUALIZED INTERVENTION TO PREVENT FUNCTIONAL DECLINE AFTER STROKE. A RANDOMISED CONTROLLED TRIAL ON LONG-TERM FOLLOW-UP AFTER STROKE (THE LAST-LONG TRIAL). European Stroke Organisation Conference. Milano 22.-24.5.2019. AHUS, NTNU.

Bania, Elisabeth Valmyr; Sandvik, Kristin; Ingul, Jo Magne; Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Holen, Solveig; Adolfson, Frode; Patras, Joshua; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Sund, Anne Marie

Presentasjon av ECHO Arr.: Stjørdal Kommune. Foredrag for Stjørdal Kommune; 04.04.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiO, UiT.

Bania, Elisabeth Valmyr; Ytreland, Kristin; Ingul, Jo Magne; Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Adolfson, Frode; Patras, Joshua; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Sund, Anne Marie

Fra TIM til Echo. Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge. Prosjektpresentasjon. Arr.: Tydal skole. 2.7.2019. NTNU, UiO, UiT.

Bania, Elisabeth Valmyr; Ytreland, Kristin; Ingul, Jo Magne; Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Adolfson, Frode; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Patras, Joshua; Sund, Anne Marie

Fra TIM til Echo. Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge. Prosjektpresentasjon. Arr.: Meråker skole. 23.9.2019. NTNU, UiO, UiT.

Bania, Elisabeth Valmyr; Ytreland, Kristin; Ingul, Jo Magne; Sund, Anne Mari; Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Adolfsen, Frode; Patras, Joshua; Rasmussen, Lene-Mari Potulski.

Fra TIM til Echo. Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge. Prosjektpresentasjon. Frosta kommune. 24.5.2019. NTNU, UiO, UiT.

Bania, Elisabeth Valmyr; Ytreland, Kristin; Ingul, Jo Magne; Sund, Anne Mari; Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Adolfsen, Frode; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Patras, Joshua

Fra TIM til Echo. Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge. Prosjektpresentasjon. Arr.: Steinkjer kommune. 29.5.2019. NTNU, UiO, UiT.

Brenne, Anne Synnøve; Drugli, May Britt

Barn i Risiko TF3 Stjørdal. Fagdag. Arr.: RKBU, NTNU. Stjørdal 2.1.2019. NTNU.

Drugli, May Britt

Trygg før 3 - gode voksen-barn relasjoner i barnehagen. Nasjonal barnehagekonferanse - En god start. Arr.: Dronning Mauds Minne / Fylkesmannen i Trøndelag. Trondheim 22.-23.5.2019. NTNU.

Gammelsæter, Siri

Baltic workshop on building capacity in parenting programmes to prevent violence against children". Incredible Years: Global and European networks. WHO-konferanse. Arr.: Vilnius 8.-9.1.2019. NTNU.

Incredible Years training as a university course. Incredible Years mentormøte. Faglig foredrag. Seminar Seattle 3.-5.9.2019. NTNU.

Implementering. Fra forskning til praksis.. KoRus (Kompetansesenter for Rus Midt-Norge) Fagsamling. Arr.: St. Olavs Hospital, KoRUS Midt-Norge, Trondheim 11.12.2019. NTNU.

Gårdvik, Kari Skulstad; Rygg, Marite; Torgersen, Terje; Lydersen, Stian; Indredavik, Marit Sæbø

Developmental Course of Psychiatric Disorders in Adolescence: A 3-Year Follow-up. AACAP 66th Annual Meeting 2019. Poster. Chicago 14.-19.10.2019. STO, NTNU.

Haugan, Anne-Lise; Sund, Anne Mari; Thomsen, Per Hove; Lydersen, Stian; Nøvik, Torunn Stene

The Weiss Functional Impairment Rating Scale-Psychometric properties in a Norwegian clinical sample of adolescents with ADHD. The 7th World Congress of ADHD. Lisboa 25.-28.4.2019. NTNU, STO.

Holden, Karianne Framstad

Nettverkssamling diagnosesystemet DC 0-5. Nettverkssamling diagnosesystemet DC 0-5. Arr.: RKBU Midt-Norge NTNU, Trondheim. 27.3.2019. NTNU.

Høvik, Lise Husby; Gjeilo, Kari Hanne; Lydersen, Stian; Rickard, Claire M.; Røtvold, Benedikte; Damås, Jan Kristian; Solligård, Erik; Gustad, Lise

Monitoring quality of care for peripheral intravenous catheters; feasibility and reliability of the peripheral intravenous catheters mini questionnaire (PIVC-miniQ). NSCMID2019. Trondheim 12.-15.9.2019. NTNU.

Ingul, Jo Magne; Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Holen, Solveig; Adolfsen, Frode; Patras, Joshua; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Sund, Anne Mari

Presentasjon av ECHO for Levanger Kommune. foredrag for Levanger Kommune. 25.2.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiO, UiT.

Ingul, Jo Magne; Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Holen, Solveig; Adolfsen, Frode; Patras, Joshua; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Sund, Anne Mari

Presentasjon av ECHO for Melhus Kommune. foredrag for Melhus Kommune. 22.3.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiO, UiT.

Ingul, Jo Magne; Sund, Anne Mari; Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Holen, Solveig; Adolfsen, Frode; Patras, Joshua; Rasmussen, Lene-Mari Potulski

Presentasjon av ECHO for Trondheim Kommune. foredrag for Trondheim kommune. 11.2.2019. NTNU. RBUP-ØS. UiO. UiT.

Ingul, Jo Magne; Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Adolfsen, Frode; Patras, Joshua; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Sund, Anne Mari.

Fra TIM til Echo. Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge.. Prosjektpresentasjon. Arr.: Verdal commune. Verdal Rådhus 14.5.2019. NTNU, UiO, UiT.

Ingul, Jo Magne; Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Adolfsen, Frode; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Patras, Joshua; Sund, Anne Mari

Fra TIM til Echo. Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge.. Prosjektpresentasjon. Arr.: Selbu kommune. Bell Skole 13.8.2019. NTNU, UiO, UiT.

Ingul, Jo Magne; Ytreland, Kristin; Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Adolfsen, Frode; Patras, Joshua; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Sund, Anne Mari

Fra TIM til Echo. Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge.. Prosjektpresentasjon. Arr.: Molde kommune. 30.9.2019. NTNU, UiO, UiT.

Ingul, Jo Magne; Ytreland, Kristin; Sund, Anne Mari; Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Adolfsen, Frode; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Patras, Joshua

Fra TIM til Echo. Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge.. Prosjektpresentasjon. Arr.: Inderøy kommune 27.8.2019. NTNU, UiO, UiT.

Kaasbøll, Jannike

Foreldres kroniske smerte - psykisk helse hos ungdom. Fagdag Barn som pårørende. Arr.: Fagråd for barn og unge. Kunnskapsenteret St. Olavs Hospital. Trondheim 9.9.2019. NTNU.

Kårstad, Silja Berg

Barn og følelser. Styremøter for private og kommunale barnehager Steinkjer kommune. 17.12.2019. NTNU.

Barns forståelse av følelser. Seminar for professor Turid Suzanne Berg-Nielsen. Arr.: RBUP. Oslo 3.12.2019. NTNU.

Følelser. Barn, foreldre og hjelpere. Jubileumsseminar Familieambulatoriet. Arr.: BUP Levanger. Steinkjer 22.11.2019. NTNU.

Hvilke konsekvenser kan det ha for små barn når foreldre overvurderer sitt barns evne til å forstå følelser? Sårbare relasjoner. Forskning, forebygging og behandling. Arr.: Kompetansetjeneste for tidlig innsats. Oslo 25.9.2019.

NTNU.Somatisk syke små barn. Nå de små. Sped og småbarnskonferansen. Arr.: RKBU Midt-Norge. Steinkjer 3.-4.4.2019. NTNU.

Kårstad, Silja Berg; Brenne, Anne Synnøve

Emosjonell kompetanse hos barn. Fagdag for fagfolk som jobber med barn i alderen 0-6 år. Seminar. Arr.: RKBU/NTNU. Trondheim 25.1.2019. NTNU.

Kårstad, Silja Berg; Holden, Karianne Framstad

Nettverkssamling diagnosesystem DC 0-5. Nettverkssamling diagnosesystem DC 0-5. Arr.: RKBU Midt-Norge NTNU. Trondheim 27.11.2019-11-27. NTNU.

Løndal, Oddbjørn; Walmsness, Kari

De Utrolige Årene (DUÅ) tilpasset ASD og ADHD. Autismekonferanse. Arr.: Universitetssykehuset i Nord-Norge, R-FAAT. Tromsø 20.-21.5.2019. NTNU, UiT.

Martinsen, Kristin Dagmar; Neumer, Simon-Peter; Adolfsen, Frode; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Patras, Joshua; Ingul, Jo Magne; Sund, Anne Mari

Fra TIM til Echo. Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge.. Prosjektpresentasjon. Ski kommune. 9.4.2019. NTNU, UiO, UiT.

Martinsen, Kristin Dagmar; Neumer, Simon-Peter; Holen, Solveig; Ingul, Jo Magne; Sund, Anne Mari; Patras, Joshua; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Adolfsen, Frode

Fra TIM til ECHO: optimalisering av et gruppebasert tiltak rettet mot barn med emosjonelle vansker. Fra TIM til Echo, Optimalisering av et skolebasert tiltak for barn med emosjonelle vansker. Askim 13.8.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Martinsen, Kristin Dagmar; Neumer, Simon-Peter; Holen, Solveig; Ingul, Jo Magne; Sund, Anne Mari; Patras, Joshua; Adolfsen, Frode; Rasmussen, Lene-Mari Potulski

Fra TIM til ECHO: optimalisering av et gruppebasert tiltak rettet mot barn med emosjonelle vansker. Fra TIM til ECHO: optimalisering av et gruppebasert tiltak rettet mot barn med emosjonelle vansker. Oslo. 15.8.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Neset, Bjørg

Nettbasert undervisning - Kunnskapsbasert Habilitering.. Ledersamling Habilitering i spesialisthelsetjenesten. Arr.: Nasjonalt ledernetverk for habilitering av barn og voksne. Haugesund 12.9.2019. NTNU.

RHAB og kunnskapsbasert Habilitering. Erfaringer med utvikling av et nytt e-læringsemne innen habilitering - fra en god ide til (nesten) ferdig emne; om prosessen, de gode hjelperne, samarbeid og evaluering. Arr.: Fylkesmannen i Trøndelag. Stjørdal 6.11.2019. NTNU.

Neset, Bjørg; Berg, Elin Marie; Winje, Odd Helge

Supporting Augmentative and Alternative Communication (AAC) Trondheim, Norway. 12th Congress of the European Association for Mental Health in Intellectual Disability. Poster. Barcelona 23.-25.5.2019. NTNU.

Neumer, Simon-Peter; Bjørknes, Ragnhild; Gammelsæter, Siri; Saus, Merete; Douglas, Marcela; Patras, Joshua
Foreldreveiledning for familier med flyktningsbakgrunn. Et mulig samarbeidsprosjekt med Bydel Gamle Oslo. Arr.: RBUP Øst og Sør. Seminar, Trondheim 26.8.2019. NTNU, UiB, UiT, RBUP-ØS.

Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Holen, Solveig; Adolfsen, Frode; Patras, Joshua; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Ingul, Jo Magne; Sund, Anne Mari

Fra TIM til Echo. Optimering av indikert forebyggende tiltak for barn og unge.. Koordinatormøte i Østfoldhelsa. Fredrikstad 5.4.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiO, UiT.

Neumer, Simon-Peter; Martinsen, Kristin Dagmar; Holen, Solveig; Sund, Anne Mari; Tore, Wentzel-Larsen; Ingul, Jo Magne; Adolfsen, Frode; Rasmussen, Lene-Mari Potulski; Patras, Joshua

Forebyggende arbeid i kommunene: Erfaringer fra TIM-studien og videreføring i ECHO. Innafor Konferansen. Arr.: RBUP. Oslo 8.-10.10.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Neumer, Simon-Peter; Patras, Joshua; Douglas, Marcela; Bjørknes, Ragnhild; Gammelsæther, Siri; Saus, Merete
Foreldreveiledning for familier med flyktningsbakgrunn. Et mulig samarbeidsprosjekt med Bydel Gamle Oslo. Foredrag. Oslo 6.12.2019. NTNU, UiB, UiT, NORCE.

Patras, Joshua; Neumer, Simon-Peter; Douglas, Marcela; Bjørknes, Ragnhild; Gammelsæther, Siri; Saus, Merete
Using Scientific Inquiry to Assess Experiences of Refugee Families Receiving Parent Training. Meeting of Regional Centers for Refugee Services – North. Workshop. 15.5.2019. NTNU, UiB, UiT, NORCE.

Pedersen, Marit Løvteit

Om forskningen bak tiltaket Mestrende barn. Fagdag BUP-Saupstad. Trondheim 30.8.2019. NTNU.

Reindal, Lise; Nærland, Terje; Weidle, Bernhard; Lydersen, Stian; Andreassen, Ole Andreas; Sund, Anne Mari
Age of First Walking in Children with Suspected or Diagnosed Autism Spectrum Disorder. Autism Europe International Congress 2019. Poster. Nice 13.-15.9.2019. HMR, NTNU, OUS, STO, UiO.

Sandnes, Kjersti

Foreldres indre representasjon av barnet. Presentasjon av et Phd-prosjekt. Seminar for Turid Suzanne Berg-Nielsen. Arr.: RBUP ØS, Oslo 12.3.2019. NTNU.

Trygghetssirkelen. COS Virginia familiemodellen og gruppemodellen. NFSU. Trondheim 11.-12.9.2019. NTNU.

Hva skjer etter 2020? Erfaringer og tanker rundt regionale samlinger og nettverk. Psykologer i kommunene- Nasjonal nettverkssamling. Arr.: NAPHA. Gardemoen 13.-14.11.2019. NTNU.

Sandnes, Kjersti; Drugli, May Britt

Liten og ny i barnehagen. Digital forelesning i prosjektet "Liten og ny"; Foredrag. Arr.: RKBU NTNU. Trondheim 14.6.2019. NTNU.

Sandnes, Kjersti; Holden, Karianne Framstad

Opplæring i bruk av ASQ og ASQ:SE. Kurs for ansatte i Levanger kommune. Arr.: RKBU Midt-Norge NTNU. Levanger 2.-3.9.2019. NTNU.

Sandnes, Kjersti; Kårstad, Silja Berg

Psykiske reaksjoner i svangerskap og barseltid- oppfriskning av dag 3 Tidlig inn. Digital forelesning. Arr.: KoRUS. Ulstein 24.9.2019. NTNU.

Sandnes, Kjersti; Kårstad, Silja Berg; Høivik, Magnhild Singstad

EPDS og støttesamtaler. Opplæring i Edinburghmetoden. Kurs i Edinburghmetoden. Seminar. Arr.: NTNU RKBU Midt-Norge. Trondheim 27.-28.5.2019. NTNU.

Saus, Merete; Løndal, Oddbjørn; Douglas, Marcela; Patras, Joshua; Neumer, Simon-Peter; Bjørknes, Ragnhild; Gammelsæther, Siri; Halvorsen, Therese

Supported Parenting Interventions for Refugees and Minority Families - PIRM. Fagmøte. Arr.: RKBU Nord, UiT, Tromsø kommune. Tromsø 15.5.2019. NTNU, UiB, UiT.

Singstad, Marianne Tevik; Kayed, Nanna Sønnichsen; Wallander, Jan Lance Anders; Lydersen, Stian; Wichstrøm, Lars.

Opplevd sosial støtte blant ungdommer i barneverninstitusjoner. Nasjonal barnevernkonferanse. Faglig presentasjon-Poster. Arr.: Bufdir, Oslo 31.10.2019. NTNU.

Skokauskas, Norbert

"The Chair's Column", World Child and Adolescent Psychiatry 15, 1. *World Child and Adolescent Psychiatry* 2019. NTNU.

"The Chair's Column", WPA CAP Vol. 16, 1. *World Child and Adolescent Psychiatry* 2019. NTNU.

Stensvold, Dorthe; Rognmno, Øivind; Viken, Hallgeir; Lydersen, Stian; Støylen, Asbjørn; Helbostad, Jorunn L.; Ingebrigtsen, Jan Erik; Andersesen, Sigmund Alfred; Singh Fiatarone, Maria; Steinshamn, Sigurd Loe; Dalen, Håvard; Wisløff, Ulrik

The effect of long-term exercise training on mortality and CVD-events in older adults - The Generation 100 study. American Heart Association. 16.-18.11.2019. NTNU.

Sæther, Rannei

Erfaringer med utvikling av Erfaringer med utvikling av et e-læringsemne. Læringsfestivalen. Trondheim 6.5.2019. NTNU. Kunnskapsbasert Habilitering- hva er det? Konferanse. Fylkesmannen. Orkdal 26.-27.2.2019. NTNU.

Sæther, Rannei; Ramsøy- Halle, Hege; Neset, Bjørg

Erfaringer med utvikling av et nytt e-læringsemne. Forskningsmøte. RKBU. 28.8.2019. NTNU.

Sæther, Rannei; Tegnander, Kristin

Implementering av samhandlingsrutiner rundt barn og unge med langvarig og sammensatte behov for helse- og omsorgstjenester - praktisering av koordinatorrollen. Konferanse Stjørdal. 31.10.2019. NTNU.

Tollefsen, Thomas Kristian; Neumer, Simon-Peter; Berg-Nielsen, Turid Suzanne

"What Matters to You?": A Randomized Controlled Effectiveness Trial, Using Systematic Idiographic Assessment as an Intervention to Increase Adolescents' Perceived Control of their Mental Health. Konferanse. Poster. 19-21.5.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Tollefsen, Thomas Kristian; Neumer, Simon-Peter; Berg-Nielsen, Turid Suzanne

"What Matters to You?" Using Systematic Idiographic Assessment as an Intervention to Increase Adolescents' Perceived Control of their Mental Health. SCT 40th Annual Meeting. Arr.: SCT. New Orleans. 19-22.5.2019. NTNU, RBUP-ØS, UiT.

Ulset, Gro

Handling og samhandling i barneverninstitusjon. Institusjonskonferansen 2019. Arr.: Norsk barnevernsamband, Gardemoen 10.-11.10.2019. NTNU.

Omsorg og trygghet i barneverninstitusjon. Forandringsfabrikken/Barnevernsproffenes lansering av rapporten "Hvis jeg var ditt barn - om tvang i barneverninstitusjon". Arr.: Forandringsfabrikken. Oslo 25.1.2019. NTNU.

Omsorg og trygghet i barneverninstitusjon. Fagdag for Oslo kommunes barneverninstitusjoner. Arr.: Oslo kommune, Barne- og familieetaten. Moss 28.3.2019. NTNU.

Weidle, Bernhard

Autismespekterforstyrrelser og OCD:Diagnostikk og behandling. Workshop om autisme og OCD v. dr. med. Bernhard Weidle. Arr.: Specialområde Autisme Region Midt-Jylland. Aarhus 28.2.2019. NTNU.

Tics og Tourettes syndrom. Norsk Barnenevrologisk Forening Vintermøte 2019. Lillehammer 26.3.2019. NTNU.

9.1.6 Populærvitenskapelige bidrag

Drugli, May Britt

Grundmuren i den 1 åriges liv i vuggestuen er: varm, positiv kontakt med de voksne! *0-14: nul til fjorten: pædagogisk tidsskrift for daginstitutioner og klubber* 2019 Suppl. Tema de 0-1 årige s. 12-16. Fagartikkel. HINN, NTNU.

Små barns undring - en ressurs i hverdagen. *fagforbundet.no* 2019. Fagartikkel. NTNU.

Små barns undring - en ressurs i hverdagen. *fubhg.no* 2019. Fagartikkel. NTNU.

Små barns undring - en ressurs i hverdagen. *utdanningsforbundet.no* 2019. Fagartikkel. NTNU.

Trygg tilknytning og den sosiale hjernen. *Barnehagefolk* 2019. Volum 2. s. 47-52. Fagartikkel. NTNU.

Trygg for 3- barnehagekvalitet for de yngste. Regional konferanse STATPED. Faglig foredrag. 23.10.2019-10-23. NTNU.

Dette gjør du dersom barnet ikke finner seg til rette i barnehagen. *aftenposten.no* [Internett] 22.9.2019. NTNU.

Syv grep som kan hjelpe mot vanskelig start i barnehagen. *aftenposten.no* [Internett] 2.9.2019. NTNU.

Hvis skolestarten ikke ble så fin likevel. NRK radio Norgesglasset [Radio] 20.8.2019. NTNU.

Dette er barnets vanligste bekymringer ved skolestart. Intervju *Aftenposten* [Avis] 14.8.2019. NTNU.

Dette er barns vanligste bekymringer ved skolestart- Slik snakker dere om dem. *aftenposten.no* [Internett] 12.8.2019. NTNU.

Norsk barnehagekvalitet er middels. *dagsavisen.no* [Internett] 16.7.2019. NTNU.

Norsk barnehagekvalitet er middels. *Dagsavisen* [Avis] 16.7.2019. NTNU.

Her overnatter de i barnehagen. *Utdanningsnytt.no/Første Steg* [Internett] 15.7.2019. NTNU.

Vi vet ikke hva kortisolfunnet betyr. *dagsavisen.no* [Internett] 12.7.2019. NTNU.

Vi vet ikke hva kortisolfunnet betyr. *Dagsavisen* [Avis] 12.7.2019. NTNU.

Forsket på samspill. barnehage.no [Internett] 25.6.2019. NTNU.

Slik gjør du overgangen til storbarnsavdelingen best mulig. plusstid.no [Internett] 25.5.2019. NTNU.

Trygg før 3 - god barnehagekvalitet. Framtida er nå. 24.-25.5.2019. NTNU.

Vil du mase mindre på ungene? Her er en bedre strategi. plusstid.no [Internett] 15.5.2019. NTNU.

Tidlig start i vuggestuen. berlingske.dk [Internett] 10.4.2019. NTNU.

Puslespillet om natten. Klassekampen [Avis] 4.4.2019. NTNU.

Droppet tv-skjerm på skolen - fikk roligere lunsj. nrk.no [Internett] 13.2.2019. NTNU.

Her blir elevene møtt med high five og knoke. nrk.no [Internett] 21.1.2019. NTNU.

Drugli, May Britt; Lekhal, Ratib

4 faktorer som fremmer barns livsmestring. *Første steg 2019* (1) s. 50-53. Fagartikkel. BI, HINN, NTNU.

4 faktorer som fremmer barns livsmestring. *Utdanningsnytt.no* 2019. Fagartikkel. BI, HINN, NTNU

Drugli, May Britt; Sandnes, Kjersti

God start i barnehagen for ettåringer i Trondheim. Kronikk [Avis] *Adresseavisen*. 28.6.2019. NTNU.

God start i barnehagen for ettåringer i Trondheim. [Internett] *www.adressa.no* 28.6.2019. NTNU.

Drugli, May Britt; Stensen, Kenneth

Psykiske vansker hos norske barnehagebarn. *Første steg 2019* (1) s. 46-49. Fagartikkel. HINN, NTNU.

Psykiske vansker hos norske barnehagebarn. *Utdanningsnytt.no* 2019. Fagartikkel. HINN, NTNU.

Drugli, May Britt; Westbye, Odd Sverre; Brenne, Anne Synnøve; Stensen, Kenneth

Jo, de minste kan også være engstelege og deprimerede. Intervju i Sunnmørsposten [Avis] 15.2.2019. NTNU.

Langøy, Emmy Elizabeth

Spesialundervisning - en risikosport? *Tidens Krav* 2019 s. 28-. Kronikk 27.9.2019. NTNU.

Lydersen, Stian

Fremskrivning fra siste observasjon. *Tidsskrift for Den norske legeforening* 2019. Volum 139.(9) s. 1-3. Fagartikkel. NTNU.

Kasus-kontroll-studie eller pasient-kontroll-studie? *Tidsskrift for Den norske legeforening* 2019. Volum 139.(18) s. 1815-1815. Kronikk. NTNU.

Kasus-kontroll-studier. *Tidsskrift for Den norske legeforening* 2019. Volum 139.(18) s. 1797-1797. Fagartikkel. NTNU.

Manglende data - sjelden helt tilfeldig. *Tidsskrift for Den norske legeforening* 2019. Volum 139.(3) s. 1-3. Fagartikkel. NTNU.

Manglende uttrykk for manglende data. *Tidsskrift for Den norske legeforening* 2019. Volum 139.(3) s. 1-2. Kronikk. NTNU.

Statistisk styrke - Før, men ikke etter! *Tidsskrift for Den norske legeforening* 2019. Volum 139.(2) s. -. Fagartikkel. NTNU.

Velskrevet innføring i statistikk. *Tidsskrift for Den norske legeforening* 2019. Volum 139.(1) s. 82-82. Anmeldelse. NTNU.

Neumer, Simon-Peter; Holen, Solveig; Martinsen, Kristin Dagmar; Sund, Anne Mari; Adolfsen, Frode; Patras, Joshua

Nyhetsbrev TIM studien 2019. NTNU, RBUP-ØS, UiO, UiT.

Patras, Joshua; Saus, Merete; Douglas, Marcela; Neumer, Simon-Peter; Gammelsæther, Siri; Halvorsen, Therese
NOK 12.3 million to the research project "Parenting Intervention for Refugees and Ethnic Minorities". Kavlitrust [Internett]. 8.1.2019. NTNU, UiT.

Sæther, Rannei; Ramsøy-Halle, Hege; Neset, Bjørg

Kunnskapsbasert Habilitering. Digitale læringsmidler. NTNU RKBU Midt-Norge 2019. NTNU.

Sæther, Rannei; Ramsøy- Halle, Hege; Neset, Bjørg

Erfaringer med utvikling av et nytt e-læringsemne innen habilitering - fra en god ide til (nesten) ferdig emne; om prosessen, de gode hjelperne, samarbeid og evaluering. *Læring om læring* 2019. Volum 02.(05) s. Fagartikkel. NTNU.

Ulset, Gro; Molden, Thomas Hugaas; Røe, Melina

Familier i krise på samlebånd? *Forskning.no* 2019. Kronikk 22.11.2019.SAMFORSK, NTNU.

Weidle, Bernhard

Medikamentell behandling ved tics og Tourettes syndrom. *Norsk Tourette forening 2-rette* 2019 (2) s. 22-25. NTNU.

Tics-kontrollerende trening (HRT) eller Eksponering og Responsprevensjon (ERP). *2-RETTE NORSK TOURETTE FORENINGEN* 2019 (1) s. 28-33. NTNU.Treatment of Obsessive- Compulsive Disorder in Children and Adolescents:

Overview and New Developments in Norway. *Japanese Journal of Child and Adolescent Psychiatry* 2019. Volum 60.(4) s. 393-398. Vitenskapelig oversiktartikkel. NTNU.

Westbye, Odd Sverre

10 indikative tiltak for å bedre barn og unges psykiske helse. Tilbeste – blogg. 3 blogginnlegg. *Tilbeste.no* 3.12.-31.12.2019. NTNU.

Hva er det med enkelte menn? Tilbeste - blogg 1 blogginnlegg. *Tilbeste.no* 15.11.-31.12.2019. NTNU.

10 selektive tiltak for å bedre barn og unges psykiske helse. Tilbeste – blogg. 3 blogginnlegg. *Tilbeste.no* 4.9.-31.12.2019. NTNU.

10 generelle råd for bedre psykisk helse for barn og unge. Tilbeste - blogg 3. blogginnlegg. *Til beste.no* 29.5.-31.12.2019. NTNU.

9.2 Ph.d.-prosjekter

Under følger en liste over pågående ph.d.-prosjekter med overskrift, kandidat og tentativt avslutningsår.

1. Døve og hørselshemmede barn og unges psykiske helse: Tidlig identifisering av psykiske vansker og betydningen av kommunikasjonsferdigheter for psykisk helse og livskvalitet.
Ph.d.-kandidat: Chris Margaret Aanondsen (2020/2021)
2. Enhanced Cognitive Behavior Therapy for Obsessive Compulsive Disorder (OCD) in Children and Adolescents.
Stipendiat: Lucía Babiano-Espinosa (2020)
3. Forebyggende intervensjon i barnehagen: En populasjonstilnærming for å fremme lærer-barn relasjoner.
Stipendiat: Håvard Tveit (2020)
4. Forholdet mellom Working Model of the Child Interview, barnets sosio-emosjonelle utvikling og mor-barn interaksjon, og effekten av tidlig intervensjon.
Ph.d.-kandidat: Kjersti Sandnes (2024)
5. Funksjonsnivå og symptomer hos barn med autistiske trekk.
Ph.d.-kandidat: Lise Reindal (2021)
6. Kognitiv atferdsterapi i gruppe for ungdom med ADHD: En randomisert kontrollert studie.
Stipendiat: Anne-Lise Juul Haugan (2021)
7. Live a life in residential care: The importance of social climate for the well-being of adolescents in care.
Stipendiat: Jonathan David Leipoldt (2020)
8. Opplevd sosial støtte blant barn og unge i barneverninstitusjoner.
Stipendiat: Marianne Tevik Singstad (2021)
9. Reaktiv tilknytningsforstyrrelse i et høy-risiko utvalg av barn og unge i norske barneverninstitusjoner: Komorbiditet, selvbylde, sosial støtte og kognitiv fungering.
Ph.d.-kandidat: Astrid Røsland Seim (2020/2021)
10. Sammenheng mellom eksekutive funksjoner og intelligens; betydning av eksekutive funksjoner for sosial og emosjonell fungering hos barn og unge med utviklingshemming, med og uten autismespekterforstyrrelse.
Stipendiat: Sissel Gravråkmo (2021)
11. Tidlig identifisering av barnehagebarn i risiko for psykiske vansker.
Stipendiat: Kenneth Stensen (2020/2021)
12. Tidlig psykisk helsehjelp i barneskolen

Stipendiat: Marit Løvteit Pedersen (2021)

13. Utviklingslinjer for psykiatrisk og somatisk sykkelighet i en klinisk ungdomspsykiatrisk populasjon i Midt-Norge.

Stipendiat: Kari S. Gårdvik (2021)

14. Toddlers' stress in childcare. Relation between quality of care, child and family factors, and young children's cortisol reactivity.

Stipendiat: Kathrin Nystad (2022)

15. Substance use, mental disorders and cognitive problems among adolescents in Residential Youth Care in Norway and associations to long-term outcomes of maladjustment.

Stipendiat: Irmild W. Nordstrøm (2022)

16. One-year outcome of Cognitive Behavioral Group Therapy for Adolescents with ADHD.

Stipendiat: Ann Christin Andersen (2022)

17. The Evaluation of a Computer Decision Support System for Diagnostics and Treatment of Child and Adolescent Mental Health Disorders.

Stipendiat: Carolyn Clausen (2023/2024)

9.3 Postdoc prosjekter

Under følger en kort beskrivelse av aktiviteten i våre to postdoc prosjekter inneværende år.

9.3.1 eCBT

e-CBT pakken er beskrevet nærmere i Årsmeldingens punkt 3.2.2 Tjenesteutvikling. Hovedfokus for prosjektet i 2019 har vært datainnsamling, arbeidet med punching og kvalitetssikring av data samt å forberede og gjennomføre dataanalysene.

9.3.2 Hvilke faktorer reduserer angst og depresjon fra ungdom til tidlig voksenalder?

I 2019 har prosjektleder arbeidet med artikkel 2. Målet for artikkelen er å undersøke hvorvidt psykososiale faktorer som selvtillit, sosial kompetanse, personlig struktur, familiefungering, sosial støtte og stressende livshendelser har et selvstendig bidrag utover angst- og/eller depresjonsdiagnose for prediksjon av slike diagnoser tre år senere hos ungdom. I tillegg ønsker en å undersøke om de nevnte psykososiale faktorene kan forsterke eller svekke betydningen av det å ha en angst- og/eller depresjonsdiagnose for diagnosestatus tre år etter første måling, altså om disse faktorene har en modererende eller medierende effekt.